

ГАЗЕТА

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

COGNOSCERE. DOCERE. ERUDIRE.

Видається з 1 січня 1817 року

Випуск 18 від 31 грудня 2024 року

З НОВИМ 2025 РОКОМ! У МАЙБУТНЄ РАЗОМ З КАРАЗІНСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТОМ!

Року Новому – прагнень нових.
Задумів щасних, сил молодих!
Згоди та миру в добрих ділах,
Намірів щирих в щирих серцях!

КОЛОНКА РЕКТОРА

ЩАСЛИВИХ ЗИМОВИХ СВЯТ!

Дорогі друзі, колеги та однодумці!

Кожен рік – це новий етап, нові можливості, виклики та уроки, які роблять нас сильнішими, мудрішими та більш усвідомленими. 2024 рік став для спільноти Каразінського університету роком складних завдань, наполегливої роботи та потужних досягнень. Навіть під час повномасштабної війни, навіть за найбільш несприятливих умов, в атмосфері єдності та взаємної підтримки ми з вами досягли великих результатів!

2024 року Каразінський зберіг 2 місце серед українських університетів в міжнародному академічному рейтингу QS! 2024 року Каразінський посів друге місце в Україні у Scopus, а 8 вчених університету ввійшли до оновленого списку найкращих науковців України за версією бази даних Scopus 2024! 2024

року Каразінський зберіг свої високі позиції серед найкращих університетів України! 2024 року велика родина Каразінського поповнилася на понад 5 тисяч нових студентів! 2024 року, вперше від початку повномасштабного етапу війни, було проведено конкурс студентської творчості Alma Mater–2024! 2024 року ми всі разом працювали, жили, боролися, переживали за наших рідних і тих, хто поряд, оплакували загиблих, відчували різні емоції, від найбільш болісних до найсвітліших. Разом ми не лише вистояли та зберегли здобутки Каразінського, а й примножили їх, думаючи про майбутнє України та наших дітей!

Завершуючи 2024 рік, ми щиро дякуємо нашим захисникам і захисницям, героям і героїням, які мужньо боронять нас і нашу країну! Саме завдяки їм ми всі

маємо можливість жити і працювати у незламному Харкові, в нашому рідному університеті!

Завершуючи 2024 рік, ми з боєм схилиємо голови за загиблими, за всіма тими, кого забрала в нас ця жорстока війна... І пам'ятаємо: без подвигу тих, хто пішов, не було б нашого сьогоднішнього і майбутнього наших дітей в нашій незалежній країні...

Завершуючи 2024 рік, ми з вірою та надією дивимося в рік наступний, усвідомлюємо власну місію та мету, зберігаємо єдність та прагнемо до найкращого! І щиро сподіваємося, що 2025 рік стане роком нашої спільної Перемоги, за яку так самовіддано бореться Україна!

*Професор Тетяна КАГАНОВСЬКА,
ректор університету.*

РЕЙТИНГИ

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В МІЖНАРОДНИХ АКАДЕМІЧНИХ РЕЙТИНГАХ: ПІДСУМКИ 2024 РОКУ

Міжнародні академічні рейтинги стали важливим інструментом оцінювання діяльності закладів вищої освіти у глобальному масштабі. Важливим лакмусовим папірцем для визначення рівня досягнень університетів виступають дослідження провідних міжнародних рейтингових агентств в галузі вищої освіти Times Higher Education (THE) та Quacquarelli Symonds (QS). Позиції університетів в цих рейтингах свідчать про рівень їхніх наукових досліджень, освітньої діяльності, академічної репутації, тощо.

Рейтинги мають суттєвий вплив на рішення грантодавців та інвесторів про виділення фінансування на розвиток університетів. Високі позиції в рейтингах є запорукою популярності університетів серед іноземних студентів. Адже при виборі ЗВО для навчання вони найчастіше керуються оцінкою міжнародних рейтингових агентств.

Ці та інші фактори призводять до посилення конкуренції серед університетів світу за місця в академічних рейтингах. Кількість ЗВО, що заповнюють анкети на участь в оцінюваннях, щороку збільшується як мінімум на кількості. Університети активно змагаються за першість та прагнуть до найвищої оцінки їхньої діяльності.

В цих умовах збереження українськими ЗВО їхніх позицій в міжнародних академічних рейтингах стає все більш складним завданням. Проте Каразінський університет впевнено демонструє високі результати та залишається серед лідерів у світовому масштабі. Більш того, цього року Каразінському вдалося не лише зберегти (а за деякими показниками підвищити!) позиції університету в національному масштабі в усіх академічних рейтингах, але й увійти до нових рейтингів та зайняти там високі сходинки.

У рейтингу QS World University Rankings 2025, оприлюдненому 4 червня 2024 року, університет посів 741–750 позицію в глобальному масштабі та зберіг 2 місце серед українських ЗВО. Також за результатами рейтингу, університет утримує першість серед українських університетів за співвідношенням викладачів та студентів. А за індикатором «сталий розвиток» позиція Каразінського підвищилася з 9 місця

серед українських університетів у минулому році до 3 місця в поточному році.

У рейтингу THE World University Rankings 2025 університет зберіг позицію 1501+ у глобальному масштабі, а у рейтингу THE Impact Rankings 2024 університет – позицію 1001–1500 у світовому масштабі.

У першому випуску THE Interdisciplinary Science Rankings 2025, оприлюдненому 21 листопада 2024 року, Каразінський посів позицію 601+ в глобальному масштабі. А за результатами першого випуску рейтингу з онлайн-навчання THE Online Learning Rankings 2024, оприлюдненого 10 грудня 2024 р., університет увійшов до категорії Bronze.

Крім того, Каразінський традиційно зберігає 2 місце в Україні в рейтингу науково-метричної бази Scopus, яка є ефективним інструментом відстеження та аналізу цитованості статей, що публікуються у наукових виданнях.

В умовах повномасштабного етапу війни, посилення конкуренції серед університетів в глобальному масштабі, а також, на жаль, далеко не рівних можливостей для розвитку, не можна не розуміти, що 2025 рік стане ще більш складним для роботи за напрямом представленості Каразінського університету в рейтингах. Проте складні завдання – це більш цікаві!

*Марина ГРИГОР`ЄВА,
к.і.н., начальник відділу
глобального розвитку.*

847
in overall performance

December 2024

Ben Sowerter
Senior Vice-President
QS Quacquarelli Symonds

296
in overall performance for Governance

December 2024

Ben Sowerter
Senior Vice-President
QS Quacquarelli Symonds

ПОДІЇ

ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ

23 грудня в Каразінському відбулося засідання Вченої ради університету.

На початку заходу вихованці української скаутської організації «Пласт» завітали до каразінців. Пластуни підготували різдвяний вертеп, який завершили співом відомої колядки «Нова радість стала», та передали Каразінському університету Вифлеємський вогонь миру.

Після урочистої частини члени Вченої ради університету перейшли до обговорення порядку денного. Зокрема, погодили кадрові питання і рішення про присвоєння вчених звань, затвердили низку положень, а також освітні й сертифікатні освітні програми, короткострокові програми підвищення кваліфікації та навчальні плани університету.

Присутні заслухали доповідь проректора Лілії Гриневич про оновлення освітніх програм підготовки майбутніх педагогів

у контексті впровадження реформи «Нова українська школа». Проректор Олександр Головка презентував результати опитування першокурсників Каразінського університету.

Члени Вченої ради ухвалили рішення про утворення в Каразінському разових спеціалізованих вчених рад і зміни у складі редакційних колегій

періодичних видань університету. Традиційно наприкінці засідання Вчена рада погодила розміщення матеріалів на вебресурсах університету та затвердила до друку низку навчально-методичних і наукових видань.

Текст: Маргарита МОРОЗ.

Фото: Юлія ГАЙДЕНКО.

ПИШАЄМОСЯ!

СТУДЕНТИ КАРАЗІНСЬКОГО – СТИПЕНДІАТИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА СТИПЕНДІЇ ХАРКІВСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ «ОБДАРОВАНІСТЬ»

9 грудня відбулося урочисте нагородження талановитих школярів, студентів і молодих науковців, яким призначено стипендію Президента України, премію Президента України або які нагороджені стипендією Харківського міського голови «Обдарованість» для дітей та молоді у 2024/2025 навчальному році. Урочиста церемонія відбулася за участі міського голови Ігоря Терехова!

Відтак стипендією Президента України, премією Президента України нагороджено:

- студентку 1 курсу економічного факультету Діану Безхутру;
- студентку 1 курсу фізичного факультету Анну Беляєву.
- студентку 1 курсу фізичного факультету Станіслава Севідова;
- Нагороджено стипендією Харківського міського голови «Обдарованість» для дітей та молоді:
- студента 1 курсу фізичного факультету Антона Матяша;
- студентку 1 курсу економічного факультету Дарину Чернишеву.
- студентку 4 курсу юридичного факультету Анну Бортник;
- студента 1 курсу фізичного факультету Антона Матяша;
- студентку 3 курсу ННІ «Каразінський банківський інститут» Кристину Дворник;
- студентку 4 курсу соціологічного факультету Анастасію Сошенко;

Вітаємо студентів з визнанням їхніх досягнень і перемог! Пишаємося вами та вашими здобутками, бажаємо досягати нових вершин. Успіхів у вашій невтомній важливій праці!

Текст: Юлія БАГЛИК.
Фото: Василь ГОЛОСНИЙ.

ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

У КАРАЗІНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРОЙШОВ ТИЖДЕНЬ ДИПЛОМАТІЇ

У Каразінському добіг кінця Тиждень дипломатії, присвячений Дню працівника дипломатичної служби України та 220-річчю заснування університету.

Тиждень дипломатії, проведений навчально-науковим інститутом «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», став для каразінців вервечкою цікавих майстер-класів, дискусій, подій і зустрічей. Студенти опанували вміння представляти свою країну на міжнародній арені, вести гострі дискусії та мистецтво знаходити рішення там, де інші бачать глухий кут.

Дізнатися про секрети дипломатії з перших вуст учасники мали змогу, поспілкувавшись з Надзвичайним і Повноважним Послом України в Республіці Ботсвана (Південна Африка) Олексієм Сиваком. У межах зустрічі посол розповів про основні завдання у своїй роботі, особливості місцевої дипломатії та те, яким чином здійснюється зовнішня політика країни. Каразінці отримали відповіді на свої питання та цінні поради, які стануть у пригоді на шляху до професії дипломата.

Також відбулася зустріч студентів і викладачів з Надзвичайним і Повноважним Послом України в Йорданському Хашимітському Королівстві Мирославою Щербатюк. Під час зустрічі пані посол розповіла про роль жінок у дипломатичній професійній діяльності країн Близького Сходу, зокрема в Йорданії, особливості культури, традицій і звичаїв, які необхідно брати до уваги в дипломатичній діяльності в цій країні. Теми обговорення охоплювали також питання двосторонніх відносин України та Йорданії, зокрема в контексті російського повномасштабного вторгнення в Україну.

Мирослава Щербатюк відзначила важливу роль закладів вищої освіти України, та Каразінського університету зокрема, в налагоджуванні соціальних контактів і розвитку відносини між двома країнами. Під час зустрічі також обговорено перспективи налагодження співробітництва з метою проведення просвітницьких заходів для студентів спеціальності «Міжнародні відносини» і розширення академічних можливостей для професорсько-викладацького складу.

У межах Тижня дипломатії також відбулися цікаві інтерактиви:

- майстер-клас «Організація дипломатичного прийому»;
- панельна дискусія «Геополітичні виклики грудня 2024 року»;
- моделювання дипломатичних переговорів з елементами розвідувальної діяльності;
- симуляція «Міжнародний інвестиційний форум Україна – ЄС» (економічні переговори);
- презентація книги «Історія міжнародних відносин та дипломатії (довестфальська доба)» за участі авторів Сергія Лимана та Анатолія Парфіненка.

Слідкуйте за нашими анонсами та беріть участь у цікавих освітніх заходах Каразінського університету!

Текст: Маргарита МОРОЗ.

Фото: Михайло ПРОЦЕНКО.

КАРАЗІНСЬКИЙ ВІДЧУВАЄ ПІДТРИМКУ

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ПОПОВНИЛАСЯ СУЧАСНИМИ ПОЛЬСЬКИМИ ВИДАННЯМИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Напередодні Нового року Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна отримала нову колекцію сучасних польських книг, перекладених на українську мову. Всі видання створені за підтримки Польського інституту в Києві, що свідчить про активну співпрацю між нашими країнами у сфері культури та науки.

Урочисте вручення відбулося за участі проректора Заріфа Назирова, який підкреслив значущість цієї події для університетської спільноти. Перекладені видання дозволять студентам, викладачам і дослідникам

глибше ознайомитися з польською літературою, культурою та науковими досягненнями.

Університет висловлює щирі подяки Польському інституту за цінний внесок у розвиток науково-культурного діалогу.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ВІЗИТ ДЕЛЕГАЦІЇ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО УНІВЕРСИТЕТУ ВОРІКА

У межах програми Британської Ради «LUTUR» з 2 до 5 грудня 2024 року проректор з науково-педагогічної роботи Анатолій Бабічев, проректор з науково-педагогічної роботи Лілія Гриневич, заступники директора Академії вчителів Ольга Виговська та Тетяна Головатенко відвідали Університет Воріка (Велика Британія) для обміну досвідом та ознайомлення з передовими підходами у підготовці вчителів, освітнім лідерством і науково-дослідницькими ініціативами в галузі освіти.

У перший день візиту представники Каразінського ознайомилися з програмами підготовки вчителів у межах Secondary Initial Teacher Education (ITE). Учасники зустрілися з керівниками програм: професорами Гвен ван дер Велден, Енді Хіндом та Фіоною Копленд – та обговорили

особливості освітніх програм, методики підготовки вчителів і дізналися більше про стратегічні напрями розвитку університету.

Делегація відвідала Lawrence Sheriff School у Раббі та Stoke Park School у Ковентрі, які є базами практик для майбутніх учителів. Учасники могли оцінити, як працює система співпраці між університетом і школами в межах програм професійної підготовки та підвищення кваліфікації педагогів.

Особливу увагу було приділено обговоренню міжнародних ініціатив у галузі освіти, зокрема програм International Initial Qualified Teacher Status (iQTS).

Керівник міжнародної програми iQTS Кірсті Уїкс поділилася досвідом роботи з іноземними студентами та

перспективами розвитку програм підготовки вчителів на міжнародному рівні.

Візит завершився дискусіями щодо подальших кроків у розвитку співпраці між університетами. Учасники візиту обговорили можливості для створення спільних програм підготовки вчителів, розвитку міжнародних освітніх ініціатив і залучення наукових колективів до спільних досліджень.

СПОРТИВНА ЗІРКА! ПИШАЄМОСЯ!

ПЕРШОКУРСНИК ННІ «КАРАЗІНСЬКИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ» РОМАН ДЕГТЯРЬОВ – НАЙМОЛОДШИЙ ЧЕМПІОН УКРАЇНИ З ШАХІВ!

Першокурсник ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Роман Дегтярьов – наймолодший чемпіон України з шахів!

Роман Дегтярьов, першокурсник навчально наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», посів перше місце на чемпіонаті України з шахів. Він випередив багатьох відомих гросмейстерів та став наймолодшим (16 років) чемпіоном України за всю історію проведення чемпіонатів. Змагання відбулися з 14 по 22 грудня 2024 року у Львові.

На цьому турнірі студент Каразінського

університету вперше виконав норматив «майстер спорту України з шахів».

Історія та постать Романа Дегтярьова, наймолодшого чемпіона України з шахів, саме через стереотипне сприйняття гри не така популярна і відома, як, скажімо, постать Олександра Усика, але вона дійсно надихає – і може стати прикладом для молодих українців.

Вітаємо Романа з перемогою та чекаємо нових успіхів!

*Володимир ТЕМЧЕНКО,
завідувач кафедри фізвиховання та спорту, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, майстер спорту з легкої атлетики.*

ПОДІЇ

ХАРКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ТУРНІР ЮНИХ ФІЗИКІВ: РЕЗУЛЬТАТИ

13–15 грудня 2024 року відбувся в онлайн-форматі тридцять третій Харківський міський турнір юних фізиків.

Серед членів журі, ведучих і керівників команд були викладачі, студенти та випускники фізичного факультету та навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет».

Професор навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Ігор Гірка традиційно головував у журі.

Переможцями турніру стала команда «Момент імпульсу», яка складалася з ліцеїстів Харківського фізико-математичного ліцею № 27 і ліцею «Імпульс».

Команду до турніру підготував професор фізичного факультету Захар Майзеліс.

Зичимо команді успіхів у всеукраїнському та міжнародному турнірах!

ДОСЯГНЕННЯ!

СТУДЕНТИ ФАКУЛЬТЕТУ МАТЕМАТИКИ І ІНФОРМАТИКИ – АВТОРИ НАЙКРАЩИХ СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ У ГАЛУЗІ МАТЕМАТИКИ

Міжнародний центр математики в Україні (ICMU), місією якого є підтримка провідних досліджень у галузі математики з акцентом на підготовку молодих вчених та розвиток математики, провів конкурс на отримання щорічної нагороди за студентські дослідження.

У цьогорічному змаганні взяли участь понад 20 студентів університетів із усієї України.

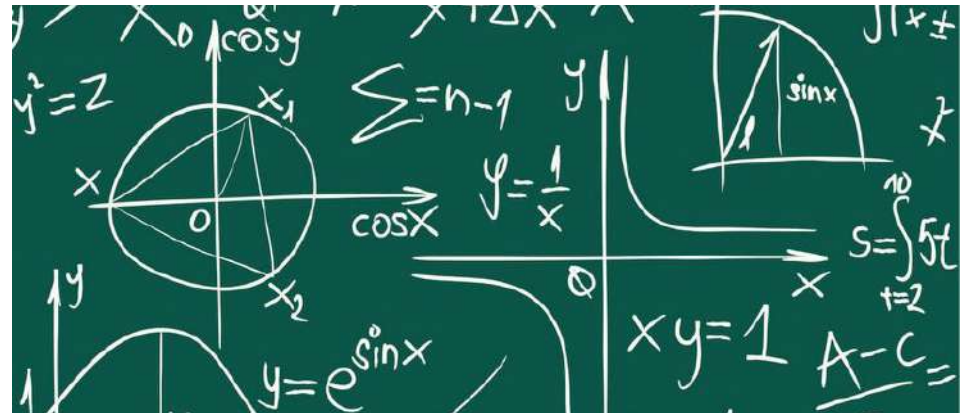
Конкурсна комісія відзначила роботи шести студентів, серед яких – два студенти факультету математики і інформатики Каразінського університету.

Авторами найкращих студентських дослідницьких робіт у математичних

науках, що призвели до публікації, є Єгор Авдеев (стаття «Affine Standard Lyndon Words: A-Type», що опублікована в International Mathematical Research Notices у співавторстві з Олександром Цимбалуком) та Руслан Барков (стаття «A Riemann–Hilbert approach to solution of the modified focusing complex short

pulse equation», що опублікована в Frontiers in Applied Mathematics and Statistics у співавторстві з Дмитром Шепельським).

Вітаємо наших студентів з отриманням нагороди та зичимо подальших успіхів у навчанні та нових наукових досягнень!

ВІТАЄМО!

СТУДЕНТКА ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ СОФІЯ ВАСИЛЕНКО ПЕРЕМОГЛА У ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ КОНКУРСІ НАУКОВИХ РОБІТ І ВЗЯЛА УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНІЙ ПРАВОЗАХИСНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Студентка першого курсу магістратури юридичного факультету Софія Василенко стала однією з переможниць Всеукраїнського конкурсу наукових робіт «Омбудсман України: захист прав людини під час війни». Її запросили взяти участь у Міжнародній правозахисній конференції «Десятиліття 2014–2024. Відвойовуючи права людини. Зберігаючи демократію».

У цій масштабній конференції, що була організована Офісом Омбудсмана України, Офісом Президента України та МЗС України й проходила в м. Києві 4–6 грудня 2024 року, взяли участь більш ніж тисяча представників влади й міжнародних організацій з усього

світу, правозахисників, журналістів і представників громадянського суспільства. Генеральний секретар Ради Європи Ален Барсе приїхав в Україну, щоб особисто долучитися до цієї події.

За участі Представників Уповноваженого й іноземних спікерів на полях конференції пройшли дискусійні панелі, де обговорили кризу світової правозахисної системи та шляхи її подолання, пошук та повернення українців з російського полону, реінтеграцію звільнених цивільних, захист прав дітей, ВПО та низку інших гострих тем.

Аделаїда ТОМАШ.

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ЮВІЛЕЇ – 2024!

ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ СВЯТКУЄ СВІЙ ПЕРШИЙ ЮВІЛЕЙ – 10 РОКІВ! ЯК УСЕ ПОЧИНАЛОСЯ? ВИКЛИКИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

У січні 2015 року свою діяльність розпочав Інститут післядипломної освіти та заочного навчання, який зараз складається із двох центрів (електронного навчання та післядипломної освіти) та двох відділів (методичного відділу заочного (дистанційного) навчання та міжнародних програм і маркетингу, що наразі не працює). Детальніше про початок роботи нам розповів перший директор та провідний фахівець інституту Левчук Віктор Георгійович, доцент кафедри теоретичної і практичної філософії.

– Розкажіть про заснування інституту, поділіться спогадами про перші роки роботи.

– *Ідея про заснування прийшла нашому попередньому ректору, академіку Бакірову Вілю Сабановичу, який протягом усього існування і центру ЕН, і інституту приділяв електронному навчанню постійну увагу. У 2011 році університет робив уже четверту спробу впровадження дистанційної освіти, і на цей раз вона виявилася вдалою. Для цього й був створений окремий центр електронного навчання, який пізніше об'єднали із факультетом післядипломної освіти.*

У тому ж році утворили робочу групу із науковим керівником проф. Жолткевичем Григорієм Миколайовичем, якому я дуже вдячний за поради, рекомендації та допомогу з кадрами. На той момент ми мали велику підтримку з боку керівництва й мені дуже пощастило працювати з такими людьми, адже разом створили ту матеріальну базу, без якої сьогодні університету було б набагато складніше.

Вдячний людям, із якими ми починали працювати, зокрема Наталії Бережній, Ганні Тимченко, Марії Діденко та багатьом іншим. У 2015 році ми вже вийшли на той рівень, де мали 355 дистанційних курсів, на яких навчалися студенти. Це за 2,5 роки існування

проєкту. Зараз їх приблизно 6 000.

Пам'ятаю наше перше приміщення, багато відтоді було зроблено. Інститут розпочинався вже з наявністю доброї технічної бази, свого сервера, аудиторії для відеоконференцій. Але для розвитку дистанційного навчання були необхідні викладачі. Це головне. Ми впоралися, але не без труднощів. Наш університет достатньо консервативний, зі своїми традиціями, школами, правилами, тому всі ставилися по-різному до діяльності інституту: хтось приймав нас, хтось обережно придивлявся, хтось говорив, що це не їхня справа. Тоді ми запропонували їм досить розумну систему змішаного навчання як додаткового до основного освітнього процесу, коли можна використовувати можливості інтернету для збагачення досвіду та знань, щоби студенти мали доступ до світових ресурсів. І хоча ряд факультетів ставився з обережністю, ми знайшли свою підтримку і розпочали пілотний проєкт. Декілька років працювали над формуванням курсів, і ось, як я вже зазначив, зараз вийшли на кількість 6 000. Це пов'язано із рішенням Тетяни Євгенівни Кагановської перевести все навчання на Moodle. Ми мали відпрацьований механізм, який змогли впровадити в навчальний процес.

Приблизно п'ять років тому ми перевели на Moodle усі ректорські контролю й залишилися задоволеними, за цим пішли наступні іспити на магістратуру.

Усе це ми б не змогли зробити без потужної команди та підтримки керівництва: перший проректор Володимир Александров, Юрій Холін, що був дуже світлою освіченою та професійною людиною, також проректор Анатолій Удод. Коли мені запропонували стати в керівництві об'єднання центру електронного навчання і факультету післядипломної освіти, я побачив у цьому сенс, адже розвиток дистанційного навчання не працює без підготовки викладачів (наразі з них понад 1 300 пройшли наші курси, на яких ми навчаємо, як працювати у сфері електронного навчання).

Ми розробили курси таким чином, щоб вони були повноцінним підвищенням кваліфікації, яку кожен викладач повинен проходити раз у п'ять років. Цікаво стало тоді, коли до нас почали приходити частіше, ніж раз у п'ять років: обставини вимагали більшої кількості знань, була потреба в засвоєнні нових технологій. Ми запустили процес сертифікації дистанційних курсів. Період створення та

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ЮВІЛЕЇ – 2024!

подальшого існування нашого інституту пов'язаний із тим, що університет має потужну спільноту викладачів, яка зацікавлена у використанні сучасних методів. Зараз весь наш навчальний процес базується на дистанційному навчанні та зав'язаний на університетську систему Moodle. Ми її допрацювали, вішлифували й налаштували.

– За стільки років роботи в інституті, чим ви найбільше пишаєтеся?

– Колективом, у першу чергу. Середовище нашого університету з розумом ставиться до питань підвищення кваліфікації та дистанційного навчання. Але це не моє особисте досягнення. Дуже вдячний команді, разом із якою працювали. Ми підготували викладачів, напрацювали методики. Напевно, немає в Україні більше такої кількості викладачів і студентів, які працюють у тотальному дистанційному навчанні. Єдина проблема, що сервер у хмарі перевантажений, тому бувають затримки, але треба враховувати, що в нас справді навчається дуже багато студентів. Також я вважаю нашим досягненням те, що у 2014 році ми запустили щорічну науково-практичну конференцію «Дистанційне навчання – шлях у майбутнє», для якої наш університет став майданчиком зустрічей. До цього всього, вийшли на дуже хороши рівень у сфері підвищення кваліфікації для викладачів університету та вчителів середньої школи. Ми запустили систему відкритих лекцій від провідних викладачів. На мою думку, завдяки зусиллям попередніх років ми були готові до кризових ситуацій у 2020 і 2022 роках. За 2024 рік у Moodle-системі маємо понад 9 мільйонів переглядів дистанційних курсів. Думаю, усе це є причиною для гордості.

Також своїм баченням із нами поділилась Ганна Тимченко, директорка центру електронного навчання, одного з центральних підрозділів, із якого починався інститут.

– Розкажіть про вашу історію з центром електронного навчання.

– Я доєдналася до центру, коли Moodle впроваджували як пілотний проєкт. Тоді потрапила на курс «Технологія

дистанційної освіти» і мені дуже сподобалася атмосфера, у якій я опинилася. Це були інновації, передові ідеї, креативна команда. У той період якраз і побачили перевагу Moodle, бо це система адміністрування, з якою можна уникнути такої ланки як деканат. Зрозуміло, що для цього потрібні люди, які будуть за всім наглядати, але в Moodle можна повністю прописати освітню траєкторію. Я розуміла, що це буде прорив! У 2014 пройшла перша конференція з питань дистанційного навчання, пішла туди як передова доцентка. Мої внутрішні відчуття підказували, що це місце, де збираються креативні ідеї, творчі здобутки, натхнення, і все це в IT-сфері. Тоді я загадала бажання, щоб там працювати. Після співбесіди з директором, мені запропонували обійняти керівну посаду, і я зрозуміла, що моє бажання здійснилося! Ідея об'єднання інновацій навколо університетської спільноти реалізувалася. Тому й вам раджу: мрійте, мрійте, мрійте... і все обов'язково настане.

– Що вважаєте найбільшим досягненням інституту?

– По-перше, те, що ми зберегли команду. У нас були «заміни гравців», хтось приходив, хтось йшов, але вже багато років маємо в колективі дуже тісне, дружнє спілкування. Людям потрібні люди, живі розмови, обійми, спільне бачення. Коли проводимо методичні семінари, їх відвідують навіть ті викладачі, які вже давно все опанували. Просто, щоб побачити нас, щоб знову поринути в цю атмосферу.

По-друге, те, що ми вистояли часи ковіду та справляємось у війну. Під час пандемії було дуже важко в моральному плані. Оскільки я біолог, то бачу ширшу картину хвороби людини, і від цього ще складніше, мій особистий біль. З усім тим, ми доклали всіх зусиль, аби наші викладачі адаптувалися: розказували їм, навчали, допомагали, знімали відеоуроки. Це був плацдарм, що дав можливість усім охочим розвинути свої навички у сфері дистанційної освіти. У ковід у нас була рекордна кількість учасників на пленарному засіданні в YouTube: перегляди деяких відео протягом однієї доби сягали понад 1 000. Навіть коли

там 600 учасників, 800, в офлайн-режимі такого ніколи не було. Пам'ятаю, навіть жартома змагалися між собою, чиє відео збере найбільше переглядів.

По-третє, пишаюся нашими розробками, адже після створення інституту ми запустили YouTube- і Telegram-канали, проєкт «Каразінський відеолекторій», продовжували основну роботу щодо навчання викладачів. Ми були й залишаємось осередком наукового практичного дистанційного навчання для всього Сходу України.

– Яка атмосфера панує всередині інституту?

– У нас віє магією навчання та інновацій. Одному викладачеві неможливо все вміти, то ми, як оркестр, набираємо різних фахівців із різними талантами. У нас стоїть мета не вивчити абсолютно все, а об'єднатися й зробити якісне знання доступним. Завжди з любов'ю думаю про наш колектив. Ми разом святкували Новий рік, 8 Березня, День народження інституту. Не можу за це не віддячити нашому минулому директору, Віктору Георгійовичу Левчуку, який разом з усіма на корпоративах грав у боулінг та завжди тримав у кишені «цукерку-підбадьорення». Наш інститут для людей і про людей. Це командна робота, де кожен докладав зусиль та приносив своє різноманіття. Ми не мали цифрового дитинства, як сучасна молодь, але хочемо говорити з нею однією мовою, щоб у нас було взаєморозуміння та нотки наших сердець тремтіли в унісон.

Меланія РИБАЛКО.

НОВОРІЧНЕ ІНТЕРВ'Ю

«СИМВОЛОМ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТУРИЗМУ СТАНЕ МИР, А СИМВОЛОМ ЦЬОГО МИРУ БУДУТЬ ЛІТАКИ В НЕБІ НАД УКРАЇНОЮ!» – АНАТОЛІЙ ПАРФІНЕНКО

2024 рік добігає кінця: час підбивати підсумки. Ми всі за рік дуже втомилися, хочемо відпочити, побачити світ... Які подорожі обирають українці, як вдарила війна по туризму і що очікувати завтра. Кандидат історичних наук, доцент Анатолій Парфіненко, в. о. завідувача кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу розповів про туризм в умовах повномасштабної війни, нові маршрути, попит, які зміни відбулися в підготовці спеціалістів у ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», що чекає на туризм опісля перемоги.

Українці стали подорожувати частіше

– Пане Анатолію, вітаю, бачу, ви зняли мапу подорожей зі стіни свого кабінету, чи то вона сама впала від вибухової хвилі? Прикметно, можливо, так і наша туристична галузь переживає непрості часи та падає?

– Картину, дійсно, зняв, щоб зберегти. Щодо туристичної галузі, впевнений, вона не падає. Багато хто вважає, що туризм – це тільки туроператорська, турагентська діяльність, але насправді туризм, за класифікатором видів економічної діяльності й методичними

рекомендаціями Всесвітньої туристичної організації, має понад 70 видів економічної діяльності. Це діяльність туроператорського та радянського сектору, готельно-ресторанного сектору, санаторно-курортного сектору. Це різні локації: театри, музеї, екскурсійний супровід, діяльність різних тематичних парків, це величезна індустрія. Окрім того, усі круїзні, усі залізничні перевезення, авіаційні – це теж туристична галузь, туристична індустрія. З пандемією коронавірусу туристична індустрія постала перед кризою, це був перший удар, тому що обсяг в'їзного туристичного потоку скоротився у світі десь приблизно на 73–75 %. Це нечуваний виклик, але зважаючи на ті риси туризму, які йому притаманні в сучасному суспільстві, ми можемо говорити про те, що туризм володіє такою якістю, як швидко відновлення. Можемо спостерігати, що за підсумками 2023 року туризм у світі стрімко відновився десь на 85 % від показників 2019 року. За очікуваннями та прогнозами, які існують сьогодні у світі, 2024 рік – рік повного відновлення туристичної галузі.

Очікується, що за прогнозами World Travel and Tourism Council, найближчі 10 років кожне п'яте робоче місце у світі буде

генеруватися саме туристичною галуззю. Сьогодні в Європі та світі в цілому спостерігаємо дефіцит на туристичні професії. Наступний наш виклик – це війна, російська військова агресія проти України. Відповідно туризм є насамперед реципієнтом миру та може успішно розвиватися лише в мирних умовах. Символом відновлення українського туризму стане мир, а символом цього миру стануть, зокрема й літаки над мирним небом України. Вважаю, що туризм стане драйвером соціально-економічного відновлення української економіки, чинником створення робочих місць.

Не можемо говорити сьогодні, що туристичного сектору взагалі не існує. Якщо подивитися на рівень завантаженості київських готелів, то він вищий, ніж середні європейські показники. Це понад 85 %. Влітку взагалі різні рекреаційні готелі, готелі для відпочинку в Україні були повністю заповнені, особливо в центральній та західній Україні. Про

НОВОРІЧНЕ ІНТЕРВ'Ю

те, що туризм продовжує розвиватися яскравим свідченням є сплачення податків і зростання доходів від сплати туристичного збору в Україні. Лише минулого року було сплачено приблизно 2,5 мільярда гривень податкових надходжень. Це разом з діяльністю готелів, ресторанів, основних підприємств туристичного сектору, туроператорів та турагентів.

– Як війна вплинула на туристичну галузь Каразінського університету, Харкова?

– Наш Каразінський університет – один з туристичних брендів міста Харкова, тому що за стандартами Всесвітньої туристичної організації іноземні студенти – це освітній туризм. До війни в університеті навчалось близько п'яти тисяч іноземних студентів, тому з цього погляду це доволі відчутний удар по потоку, який приїздив за освітніми послугами в Харків.

Що стосується студентів, які навчаються безпосередньо в нас на кафедрі, то показники набору 2023 року були значно гіршими. Але через переформатування діяльності нашого інституту, адже сьогодні він називається ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», а також зважаючи на часткове відновлення туристичного бізнесу, ми спостерігаємо зростання попиту на освітні послуги у сфері туризму.

За результатами цього року ми набрали близько 25 осіб на бакалаврську програму, 10 на заочну форму навчання та на магістерську програму понад 20 осіб. Порівнюючи результати набору з іншими закладами вищої освіти, спілкуючись з керівниками структурних підрозділів туристичних кафедр в Харкові, Києві, переконаний, це хороші показники і з погляду бакалаврської програми, і з магістерської.

Наразі в Харкові працює приблизно 10 туристичних компаній, які надають послуги. Це не лише туристичні, а і послуги пов'язані з бронюванням квитків і готелів, оформленням страхування тощо. Виліт відбувається через Польщу, Молдову і, відповідно, спілкуючись з представниками

Урочистий випуск магістрів-2024 у Каразінському університеті.

туристичних компаній, прослідковуємо доволі оптимістичний погляд щодо відновлення туризму.

«Щодо туризму в Каразінському, то наша програма орієнтована на міжнародний розвиток».

– Як змінилися освітні програми, враховуючи виклики сьогодення?

– У 2023 році ми переформували й започаткували нові програми, які спрямовані та орієнтовані безпосередньо на туристичний бізнес, тому наразі наша бакалаврська програма називається «Туристичний бізнес 2023 року», магістерська програма – «Міжнародний туристичний бізнес», відповідно до профілю діяльності нашого інституту та діяльності нашої кафедри.

НОВОРІЧНЕ ІНТЕРВ'Ю

Туризм сьогодні – це не тільки про економіку, це й про дипломатію. Туризм – це глобальний соціальний інститут і глобальне явище, представлене на рівні міжнародних організацій, у структурі Організації Об'єднаних Націй. У 2023 році росія, як країна-агресор, була виключена з цієї організації. Це червона картка для країни-агресора, яка показує, що має не економічні, а політичні наслідки, яка демонструє цивілізованому та демократичному світові, що відвідувати такі країни небезпечно й недоречно з погляду підтримки економіки країни-агресора. Диктаторські режими не сумісні з цінностями глобального туризму, ліберального розвитку, демократії та свободи слова.

– Як студенти класичного університету знаходять себе в туристичній галузі?

– Туризм це не лише економічні явища, а й дипломатичні. Багато наших фахівців, випускників, з якими підтримуємо зв'язок, працюють як волонтери, допомагають іноземним гостям, дипломатам, представникам міжнародних організацій в екскурсійному супроводі.

Сьогодні колосально зріс попит на гідів, екскурсуводів, бо багато іноземних делегацій, які приїжджають в Україну, потребують екскурсійного супроводу. Зважаючи на те, що особливістю нашої програми є міжнародний туристичний бізнес, то наші фахівці виходять з високим рівнем знань іноземної мови та мають відповідний попит на ринку праці.

– На що фокусуєте увагу студентів у підготовці до професії майбутнього?

– Туризм – це професія майбутнього, оскільки кількість населення у світі стрімко зростає. Це пропорційно впливає на обсяг туристичного потоку. Каразінський університет не може готувати вузькопрофільних фахівців. Сьогодні також популярна тема креативної економіки, тому що це загальний вектор розвитку європейської економіки. Креативна економіка народжує нові сфери на перетині туризму, так званий культурний туризм. Це доволі широка галузь, здобуваючи туристичну освіту в Каразінському, студенти можуть працювати не тільки в туроператорському та турагентському

секторах. Сьогодні великий попит на відновлення дестинацій, на стратегічне планування розвитку туристичних дестинацій, особливо, які постраждали внаслідок російської агресії. Це потребує фахівців, які готові системно підходити та планомерно розвивати туризм на засадах сталого розвитку. Державою підготовлений і готується міністерством відбудови план відновлення туристичної галузі. Перспективи доволі оптимістичні щодо розвитку туризму. Це відчувають вступники, їхні батьки, вони розуміють, що український туристичний сектор очікує на великий туристичний прорив. Я думаю, що наші європейські лідери, європейські дипломати, волонтери, які приїждять наразі й підтримують Україну, весь цивілізований світ, вони зацікавлені та захоплюються Україною, вони зацікавлені в українській кухні, в українській культурі. Безумовно, усе це викличе, я б сказав, хвилю захоплення Україною в Європі, яку сьогодні вже спостерігаємо. Це мода на все українське, мода на український одяг, на українські символи.

Це загальна увага до України, бо туризм – це не тільки про відпочинок, розваги, економіку, а й в цьому випадку для України це ще політика пам'яті, розробка культурних маршрутів. Це те, що будемо показувати, розповідати, які меседжі будемо транслювати цивілізованому світу про Україну, про українську перемогу, про українські звитяги. І, на жаль, про ті жахливі речі, які творила країна-агресор, обстрілюючи мирні міста. Туризм межує з пам'яттю, яку ми зберігаємо, транслюємо європейському товариству. Це доволі важливо, оскільки туризм – це представлення цілої нації світові. Туризм втілює саме ці позитивні сенси, транслюючи послання, культурні коди нації Європі та світу.

– Які переваги навчання для студентів у Каразінському університеті, зокрема за туристичною спеціальністю?

– Каразінський має розвинуту інфраструктуру дистанційної освіти, екосистему дистанційної освіти: від електронного розкладу деканату і до платформи Moodle. Що стосується туризму в Каразінському, то наша

Урочистий фінал тижня дипломатії. Презентація навчального посібника з Історії міжнародних відносин та дипломатії, виданого до 220 річчя Каразінського університету.

НОВОРІЧНЕ ІНТЕРВ'Ю

програма орієнтована на міжнародний розвиток. Окрім посиленого професійного компонента, пов'язаного з діяльністю туроператорського, турагентського сектору, діяльністю підприємств, менеджменту, маркетингу, ми надаємо також мовну підготовку. Вона ґрунтується на міжнародних стандартах, оскільки туристична сфера надзвичайно транснаціоналізована й ґрунтується на міжнародних стандартах. Відповідно до цього наші випускники можуть успішно працювати не тільки в Україні, а й в багатьох країнах світу. Щодо практичного компонента, то тут, мабуть, є певні проблеми, пов'язані з безпекою, але ми намагаємося залучати якомога більше фахівців-практиків. Це фахівці департаменту міжнародного співробітництва Харківської міської ради, фахівці обласного комунального закладу Харківський обласний туристично-інформаційний центр, фахівці практики, гідів-перекладачі, яких постійно запрошуємо. Фактично в нас щомісяця відбувається декілька гостьових лекцій, до яких долучаються студенти різних курсів, де фахівці сфери туризму передають свій досвід.

Маршрути пам'яті для іноземних туристів

– Які нові вектори породила війна в туризмі, зокрема в Харкові?

– Насамперед, як я вже говорив, це політика пам'яті й розробка культурних маршрутів пам'яті. Зараз маршрутами пам'яті щодо подій російсько-української війни опікується Державне агентство розвитку туризму України. У агентства є певні напрацювання, які обговорювали. Було дві виїзні сесії в Харкові та співпраці з нашим департаментом міжнародного співробітництва Харківської міської ради. Також фахівці кафедри Каразінського університету були долучені до обговорення цього напрямку. Далі це так званий солідарний туризм, дуже важливий напрям. Солідарний туризм орієнтований на підтримку громад і територій, які найбільше постраждали внаслідок російської збройної агресії. Це фактично залучення майбутніх і нинішніх відвідувачів України в різні

програми солідарного туризму. Окрім цього, це, безумовно, розвиток санаторно-курортної галузі або реабілітаційної, тому що, велика кількість населення потребує програм відновлення здоров'я, психосоціальної підтримки, реабілітації. Сьогодні розвиток санаторно-курортної справи та розвиток курортних готелів в Україні спрямований на оздоровлення населення, вони інкорпоровані в програми, які пропонують ті чи інші великі заклади розміщення. Також це розвиток сектору креативних індустрій, про який я вже згадував. Це один із напрямів сталого туризму. Саме цей перетин сфер культури й туризму народжує різні програми креативного культурного туризму, які дозволяють сьогодні показати все різнобарв'я української культури, українських традицій світові.

Усе буде туризм!

– Пане Анатолію, у час різдвяних свят хочеться вірити в краще, які думки надихають?

– У туристичній спільноті є чудовий вислів: «Усе буде туризм». Туризм – це символ миру. Цьогорічне свято, Всесвітній день туризму, проходив під гаслом «Туризм і мир». Уперше такий меседж був донесений світу в 1967 році, оскільки туризм є паспортом мирних відносин між націями. Навіть у роки Холодної війни, намагаючись зняти упередження між Східним і Західним блоками, Європейський Гельсінкський заключний акт Ради Безпеки та співробітництва в Європі приділяв величезну увагу саме туристичним контактам між націями. Мир – це не тільки відсутність війни. Позитивний мир – це відсутність конфлікту в суспільстві. Туризм, створюючи робочі місця, забезпечуючи рівний доступ до робочих місць для представників різних гендерів, безумовно, таким чином робить свій внесок у підтримку миру, у забезпечення соціальної справедливості, прав людини та превенцію конфлікту. Багато територій у світі живуть і створюють робочі місця лише завдяки туризму. Тому все буде туризм!

– Які перспективи туризму в Харкові після війни? Які зміни відбудуться?

– Харків – це місто, яке приваблює туристів, проте основний акцент тут не на відпочинковому туризмі. Це центр освітнього, ділового та наукового туризму, де створено яскравий і якісний культурний продукт. Наприклад, якщо взяти довоєнні часи, то життя в Харкові вирувало. Парк Горького, Фельдман Екопарк, Харківський зоопарк, філармонія – мегатуристичні об'єкти. Після війни буде абсолютно новий культурний продукт, який створюють зараз музеї, маршрутами пам'яті та іншими пропозиціями. Під час війни надзвичайного поширення набуло таке твердження: «Харків – залізобетон». Це сьогодні є частиною загального бренду Харкова. Залізобетон – це не лише міцні бетонні конструкції, а передусім символ єдності людей, які спільно протистоять російській агресії. Це згуртованість харків'ян, що зміцнює зв'язки та формує нові ідентичності, на яких з'являються нові імена. Тобто поява нових імен, брендів, героїв, зв'язок, досвіду – усе це, безумовно, буде відображено в новому туристичному продукті.

Матеріал підготували
Ліна ТИМАРСЬКА
та Олеся ШКИРЯ.

НАУКА МОЛОДА 2024! НОВОРІЧНІ ПІДСУМКИ!

ІНТЕРВ'Ю ЗІ СТИПЕНДІАТКОЮ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ДЛЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ОЛЬГОЮ ЖИТНЯКІВСЬКОЮ ПРО НАУКУ, ЯКА НІКОЛИ НЕ Є МОНОТОННОЮ

Попри складні для України часи, каразінські науковці працюють та досягають визнання.

Відповідно до Постанови президії Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки імені Бориса Палона № 6 від 5 листопада 2024 року призначено та продовжено виплату стипендій Кабінету Міністрів України 264 молодим вченим. Згідно з документом, стипендіатами стали двоє науковців Каразінського університету. Урядову стипендію отримуватимуть представниці ННІ «Фізико-технічний» Ольга Житняківська та Уляна Тарабара.

Доцент, кандидат фізико-математичних наук Ольга Житняківська – вихованка фізтеху та економічного факультетів, протягом 2011–2014 років навчалася в аспірантурі кафедри ядерної та медичної фізики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. У 2015 році успішно захистила кандидатську дисертацію «Взаємодія нових флуоресцентних зондів з модельними мембранами». Володарка низки нагород, зокрема стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених, премії імені І. Тарапова для молодих дослідників з фізики, стипендії імені Ю. Сапронова для молодих дослідників з фізики, гранту на участь у 17 Зимовій школі СІМО, зоологічна станція Твармінне, Фінляндія, 2013–2014 років – гранту СІМО для наукової роботи на кафедрі біомедичної інженерії та комп'ютерних наук, університет Аалто (Гельсінкі, Фінляндія). Напередодні нового року ми завітали до Ольги Анатоліївни та поцікавилися її науковими захопленнями та здобутками.

– Коли дізналися про те, що стали лауреаткою стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених, що для вас означала ця нагорода?

– Зазвичай гарні новини сприймаємо лише з радістю, тому, звичайно, була дуже

задоволена цією радісною звісткою. Це є підтвердженням моєї роботи та наукової діяльності, тому було дуже приємно отримати нагороду.

– Яка тема ваших наукових досліджень? Чому обрали саме цей напрям?

– Сфера моїх наукових інтересів – комплексне дослідження взаємодії нових флуоресцентних сполук із біологічними макромолекулами. Окрім цього, займаюся розробкою нових флуоресцентних методів детектування амілоїдних фібрил – специфічних білкових агрегатів, що відкладаються у мозку та асоціюються з різними нейродегенеративними захворюваннями, такими як хвороба Альцгеймера та Паркінсона. Також, однією з областей моїх досліджень є розробка флуоресцентних наносистем на основі білків для детектування іонів важких металів у воді.

– Чи мали труднощі під час своєї наукової діяльності? Як їх долали?

– У мене не було значних труднощів, адже маю чудову команду, яка мене підтримує. Ми працюємо в дружньому та згуртованому колективі, і, мабуть, мені пощастило з такими колегами. Зараз, звісно, непростий час, і всі перебуваємо під певним зовнішнім тиском. Багато хто опинився в різних місцях, немає вільного доступу до всього необхідного, тому доводиться адаптуватися до нових реалій. Особливо важко в моральному плані, але ми працюємо, щоб забезпечити максимальний результат, на який здатні в цих умовах.

– Що вас мотивує працювати в науці та досягати високих результатів?

– Напевно, основна мотивація полягає в тому, що наука ніколи не є монотонною.

НАУКА МОЛОДА 2024! НОВОРІЧНІ ПІДСУМКИ!

Загалом завжди були до вподоби експерименти та інтенсивний рух. Для мене рутинна праця, яка є монотонною та марудною є непривабливим способом життя. Сучасний світ мінливий та швидкоплинний, а найкраще бути рушієм цих змін. Саме тому найбільш обґрунтованим та зваженим був вибір наукової діяльності, що спонукає до необхідності розвитку, пошуку нового. Ти не працюєш постійно над одним і тим самим, а адаптуєшся до змін і враховуєш те, що відбувається у світі. Дуже цікаво відкривати нову інформацію, знайомитися з дослідженнями та досягненнями інших учених. Це саме той фактор, який робить наукове життя цікавим і захопливим.

– Як оцінюєте перспективи для молодих науковців в Україні? Що ще

можна зробити для підтримки їхньої діяльності? Чи могли б дати поради молодим вченим, які тільки починають свою кар'єру?

– Це питання досить складне, оскільки в Україні не так багато ініціатив, які підтримують роботу молодих вчених. Існує кілька стипендіальних фондів, що надають стипендії різного типу. Однак, якщо говорити про конкурси наукових проєктів для молодих вчених, то фактично є лише один – конкурс від Міністерства освіти і науки України. Ми регулярно подаємо заявки на цей конкурс, адже інших подібних ініціатив, спрямованих саме на молодих дослідників, поки немає. Це важливо, оскільки молодим ученим важко конкурувати з більш досвідченими колегами. Тому підтримка та створення

нових ініціатив, спрямованих на фінансування проєктів молодих учених, є надзвичайно актуальними та потрібними. Це могло б значно розширити можливості для розвитку молодих науковців в Україні.

– Які ваші основні наукові цілі на найближчі кілька років?

– Серед наукових цілей першочерговим завданням є захист докторської дисертації. Однак, враховуючи теперішні обставини, планувати щось наперед досить складно. Тому докладаємо максимум зусиль у теперішній ситуації, а далі сподіваємося на мирний час, коли стане можливим більш чітко визначити подальші плани.

Юлія НОВІК, студентка.

НАУКА МОЛОДА 2024! НОВОРІЧНІ ПІДСУМКИ!

ВІД МЕДИЦИНИ ДО МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА: ІНТЕРВ'Ю З ЛАУРЕАТОМ СТИПЕНДІЇ КАБМІНУ ДЕНИСОМ ЧУДАКОМ

Старшому викладачу кафедри прикладної хімії хімічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Денису Чудаку призначено стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених. Денис Чудак поєднує фундаментальні дослідження з практичними розробками, створюючи інноваційні рішення, що мають застосування в різних сферах, від медицини до матеріалознавства. Його досягнення, серед яких розробка сенсорів і дослідження протиракових сполук, уже сьогодні мають вагомий внесок у сучасну хімію.

– Які аспекти хімії вас найбільше захоплюють, і як ви обрали саме цей шлях?

– Хотілося зробити щось, що допоможе людству та буде доступним кожному. Винайти щось корисне, що не стане чимось дорогим чи недосяжним для звичайних людей. У хімії всі основні фундаментальні відкриття зробили це

НАУКА МОЛОДА 2024! НОВОРІЧНІ ПІДСУМКИ!

століття-два тому, коли наука активно розвивалася. Нині зробити відкриття такого масштабу є надзвичайно складним. Тому мене завжди приваблювала прикладна хімія, яка дозволяє створювати препарати, сполуки чи матеріали для щоденного використання. Ще в школі хімія стала для мене справжньою любов'ю. Це наука, яка пояснює багато дитячих «А чому?» Мені хотілося знати більше, хоча я розумів, що охопити все неможливо. Однак хімія – це той інструмент, який дозволяє хоча б частково наблизитися до розуміння світу. У своїй роботі поєдную фундаментальні дослідження з практичним застосуванням. Для мене важливо створювати речі, які працюють тут і зараз.

– Які ваші головні наукові досягнення? І як би ви пояснили їх людині, яка не є хіміком?

– Хімія проста й складна водночас. Ми з нею постійно взаємодіємо в повсякденному житті, навіть не помічаючи цього. Наприклад, відмити жир на кухонних приладах допомагає сода, і це пов'язано з гідролізом жирів у лужному середовищі. Серед досягнень нашої групи – розробка сенсора на *Helicobacter pylori*. Це дуже простий і дешевий пристрій, який працює за принципом схожим на алкотестери в поліціянтів. Такі технології допомагають виявляти захворювання, і ми продовжуємо вдосконалювати цей напрям. Інше важливе дослідження – синтез комплексних сполук із протираковими та антибактеріальними властивостями. Окремо працюю з металоорганічними каркасами – це такий собі «писк моди» у сучасній хімії. Вони мають великий потенціал для зберігання енергії, фільтрації, каталізу.

– Як ви сприйняли новину про призначення стипендії Кабінету Міністрів України?

– Це було дуже приємно. Такі відзнаки підтверджують, що твоя праця не проходить непоміченою, це мотивує рухатися далі. Отримання стипендії – це не просто особистий успіх, це визнання наукових здобутків. Це додає впевненості й розуміння, що твоя робота має сенс.

– Чим цінні, на вашу думку, такі програми підтримки молодих учених?

– Насамперед вони дають стимул залишатися в науці, адже молодим ученим у нашій країні доволі нелегко. Низька зарплата, недостатнє фінансування досліджень, відсутність сучасного обладнання – усе це штовхає багатьох шукати кращих умов за кордоном. Я кажу так, бо сам мав нагоду нещодавно стажуватися в Словаччині, в Університеті Павла Йозефа Шафарика в Кошицях. Там я займався з іншими колегами проектом із синтезу та дослідження комплексів із протираковими та протипухлинними властивостями. Це був, якщо можна так сказати, «Діснейленд» для хіміка: сучасне обладнання, доступ до приладів. Але саме такі програми, як стипендія Кабінету Міністрів, можуть мотивувати вчених залишитися й працювати вдома, у своїй країні. Це можливість не тільки розвиватися самому, але й створювати умови для розвитку науки в Україні.

– Чому, на вашу думку, важливо, щоб українські науковці залишалися в країні? Як вони можуть впливати на її розвиток?

– Шкода витратити наш потенціал на розвиток інших країн. Ми виростили тут, і хочеться, щоб наші діти також зростали в Україні у гідних умовах і з якісною освітою. Це можливо лише за умови, що ми підтримаємо й розвинемо науку на належному рівні. Ще в школі мій учитель сказав: «Може дійти до того, що ви самі будете вчити своїх дітей». Ці слова часто згадуються тепер, коли розуміси,

що зміни починаються з кожного з нас. Коли війна закінчиться, і моді Україна потребуватиме молодих фахівців, щоб відновлювати країну. Якщо всі пойдуть, буде велика прогалина в освіті та науці, яку майже неможливо буде заповнити. Нині зростає нове покоління, і наше завдання – передати йому знання та навички.

– Як змінився інтерес студентів до хімії під час періоду онлайн-навчання?

– Хімія – це наука, яку обов'язково потрібно вивчати в лабораторії. За екраном неможливо повноцінно провести експеримент, відчути всі тонкощі процесу, наприклад, побачити, як змінюється колір реакції, або навіть відчути руками, як нагрівається реакційна суміш. Усе це важливо не лише побачити, а й буквально відчути руками. Серед студентів інтерес до офлайн-занять залишається дуже високим. За можливості вони приходять до лабораторії для виконання практичних робіт у безпечному просторі, і це для них неймовірно цікаво. А ті, хто не має такої можливості, щиро заздять. Як сказала одна студентка: «Якщо завтра оголосять повернення до очного навчання, я одразу збираю речі й заселяюся в гуртожиток».

– Що б порадили студентам і молодим науковцям, які лише починають свій шлях?

– Перше й найголовніше – не зупинятися. Віра у власну справу надзвичайно важлива! Далі – навчитися насолоджуватися своїми досягненнями. Завжди знаходьте час подивитися на плоди своєї праці: це стане джерелом натхнення для подальших досліджень. І пам'ятайте, що нас, науковців, не так багато. Тому навіть якщо ваш внесок здається вам лише піщинкою на величезному пляжі, він має вагу. Кожна дрібка знань рухає науку вперед.

Вероніка ХАРЧЕНКО, студентка.

НАУКА МОЛОДА 2024! НОВОРІЧНІ ПІДСУМКИ!

«МЕНІ ПОДОБАЄТЬСЯ, КОЛИ МОЇ ЗНАННЯ АБО Ж ІДЕЇ ЗНАХОДЯТЬ СВОЄ ВТІЛЕННЯ В РЕАЛЬНОМУ ЖИТТІ. НАВЧАННЯ ДАВНО СТАЛО СВОЄРІДНИМ ХОБІ», – МАКСИМ КРАСНИКОВ, ЛАУРЕАТ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ СТИПЕНДІЇ

Максим Красников – магістр соціологічного факультету спеціальності «Журналістика». Завдяки високому рівню своїх академічних досягнень, наполегливій праці та любові до справи в цьому році він став лауреатом Президентської стипендії. За минулий навчальний рік він взяв участь у трьох міжнародних та одній всеукраїнській науковій конференції, де мав змогу презентувати результати власних досліджень у формі тез. Кожен із заходів увінчався публікацією його статті в межах збірника, сформованого з доповідей учасників зустрічі. Перші дві статті були присвячені розкриттю проблеми гендерної нерівності в межах кіберспорту, другі дві – вивченню процесу поширення медіаконтенту через ІМ-платформи. Разом з тим, Максим бере активну участь у покращенні роботи кафедри, долучився до розробки нової освітньо-професійної програми на 2025 рік. Він встиг сформувати маркетингову стратегію для просування освітніх послуг кафедри в соціальних медіа, з нуля створив повноцінний макет дизайну для майбутнього оновлення її офіційного вебресурсу. Протягом року вдавалося підтримувати високий середній бал – 98,5. Поза навчанням він волонтерить в одному з харківських благодійних фондів, зокрема допомагає висвітлювати їхню діяльність у медіа.

– Поділіться вашими емоціями, коли дізналися про отримання стипендії. Чи це перший раз, коли подавали заявку?

– Ця стипендія стала для мене першою. До того в мене навіть й думки не виникало щодо подання на неї. Я реаліст, досить скромно оцінюю свої досягнення, тому мені здавалось, що їх буде замало для подібного визнання. Разом з тим, я прекрасно розумів, що претендентів на неї сотні, університет сповнений талантами, а ось

квота навіть до десятка не доходить. На мій скепсис та впевненість у собі впливала завідувачка нашої кафедри, Стародубцева Лідія Володимирівна, котра вмовила мене зібрати всю ту купу документів і все ж спробувати податись. Я вважав все це марною витратою часу, що шанси нульові. Через це моє здивування було найцирнішим з усіх у світі, до останнього не вірив, що став одним з восьми щасливців на весь університет, ніби в лотерею виграв. Стипендія змусила не тільки в диво повірити, але й в себе, вона подарувала мені надію та впевненість!

– Розкажіть про ваш шлях із журналістикою.

– Я вступив на кафедру медіакомунікацій,

бо це була найцікавіша з доступних мені освітніх пропозицій. Чотири роки було присвячено соціології соціальних комунікацій та PR, захотілося нових знань, але близьких до цієї сфери, котрі б поглибили її. До душі припала мені робота з соціальними медіа, контентом, цифровою комунікацією та людьми, аудиторією. Я побачив у цьому широкий простір для самореалізації – здобуті знання, навички стануть у пригоді незалежно від майбутнього місця роботи, бо медіа та комунікації давно стали невіддільною частинкою будь-якої сфери нашого життя. Відповідно, значно вищий шанс знайти своє місце у світі. На кафедрі все це підкріплюється викладачами практиками з реальним досвідом та зручним мені дистанційним форматом навчання, який

НАУКА МОЛОДА 2024! НОВОРІЧНІ ПІДСУМКИ!

дасть змогу паралельно працювати.

– У нашому університеті спеціальність «Журналістика» є на двох факультетах: філологічний і соціологічний. Розкажіть, чому обрали саме соціологічний?

– Філологічний готує журналістів, а соціологічний готує фахівців у роботі з медіа та побудови комунікації за їх участі. Доля звела нас у межах однієї спеціальності через відсутність іншого варіанту, куди б вписалося вивчення соціальних комунікацій. Журналістика спрямована на неупереджене, об'єктивне інформування суспільства щодо значущих подій, новин. Медіакомунікації зорієнтовані на побудову комунікації між певною організацією та її цільовою аудиторією задля досягнення якоїсь мети. Інформування суспільства – це лише один із видів комунікацій, який ми вивчаємо на рівні з виробництвом та просуванням контенту (інформаційного, рекламного, розважального, освітнього), взаємодією з аудиторією через інформаційні канали, управлінням репутацією, рекламними та маркетинговими комунікаціями,

побудовою бренду й довіри, подоланням кризи тощо. Ми працюємо не лише з традиційними медіа (ТБ, газети, радіо), а й з фільмами, VR-просторами, фотографіями, іграми, літературними творами, цифровим мистецтвом, заходами, соціальними мережами, блогами тощо. Вивчаємо цифрову журналістику, але не так глибоко й детально, як одну з дисциплін на рівні з PR і рекламою, дизайном, мистецтвом, культурою мовлення, сторітелінгом, створенням вебсайтів, візуальних повідомлень й аудіоподкастів, зйомкою фільмів та фотопроєктів, продюсуванням медіапроектів, інтернет-маркетингом, івент-менеджментом.

– На яку тему пишете магістерську роботу?

– «Комунікативні бар'єри у поширенні медіаконтенту ІМ-платформ на прикладі Telegram». У роботі прагну охарактеризувати специфіку комунікації за посередництва месенджерів, розкрити сутність властивих цьому процесу перешкод та розробити стратегії з

обмеження їхнього негативного впливу на ефективність обміну інформацією.

– Що надає сили рухатися далі? Що вас надихає?

– Кайфую саме від процесу навчання, воно давно стало для мене своєрідним хобі, де я отримую якийсь неочікуваний виклик і намагаюся подолати його. Таке змагання з самим собою, де кожен місяць намагаюся стати кращим, рости як спеціаліст, опанувати корисні навички, розважити себе чимось новим. Мені подобається бачити результати своєї справи, коли мої знання або ж ідеї знаходять своє втілення в реальному житті, схвалення серед інших. І кафедра мені в цьому допомагає, вона дає можливість спробувати себе всюди: від 3D-моделювання, штучного інтелекту та дизайну до журналістської майстерності, подкастів, піару й зйомки власних фільмів. У цій грі, яку я для себе влаштував, хочеться знайти себе та своє покликання, набутти унікального досвіду й не змарнувати юність.

Меланія РИБАЛКО.

ПИШАЄМОСЯ!

«ПЕРЕМОГА ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ: ГОРДІСТЬ, ЗУСИЛЛЯ ТА КОМАНДНА ВІДДАНІСТЬ НА ШЛЯХУ ДО УСПІХУ», – ІНТЕРВ'Ю З ГОЛОВОЮ СТУДЕНТСЬКОЇ РАДИ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ КАРИНОЮ ДОНЕЦЬ

Каразінський університет завжди вирізнявся своїми талановитими, розумними та ініціативними студентами, серед яких кожен має свою особливу історію та прагнення до розвитку. Карина Донець – амбітна студентка 4 курсу філологічного факультету, яка, окрім навчання, реалізує себе в ролі голови студентської ради філологічного. Дівчина є яскравим прикладом того, як творчість, лідерство та прагнення до змін можуть поєднуватися.

– Як ти стала частиною студентської

ради? Що тебе мотивувало долучитися до цієї діяльності?

– Моя історія з Каразінським університетом почалася ще до вступу. Я завжди захоплювалася активним студентським життям університету: зимовим балом, конкурсами «Міс і Містер», тижнем першокурсника. Уже абітурієнткою цікавилася, як потрапити до студентської ради, і з нетерпінням чекала можливості долучитися. На першому курсі бакалаврату активно почала реалізовувати свою пристрасть

ПИШАЄМОСЯ!

до організації заходів і командної роботи. Мені подобається відстоювати права, боротися за справедливість і працювати над покращенням як власного життя, так і життя інших. Саме це мотивувало мене обрати Каразінський університет та стати частиною його масштабних ініціатив.

– Як поєднуєш навчання, обов'язки в раді та особисте життя? Що допомагає тримати баланс?

– Іноді сама ставлю собі це питання, адже поєднувати все справді непросто. Однак я стараюся дотримуватися тайм-менеджменту та зберігати баланс між роботою та особистим життям. Мій день зазвичай структурований так: вранці займаюся навчанням та саморозвитком, вдень знаходжу час для відпочинку, ввечері працюю, а після роботи приділяю увагу або парам, або своєму хобі (хоча інколи цей порядок змінюється). Я завжди прислухаюся до свого тіла: якщо відчуваю енергію та натхнення, то виконую більше справ; якщо ж втомилася або настрій не сприяє активності, дозволяю собі перепочити. Усвідомлюю, що часто день заповнений навчанням і роботою, але для мене важливо не забувати про час для себе. Це допомагає зберігати внутрішню гармонію та рухатися вперед без вигорання.

– Які ідеї або ініціативи вже встигла реалізувати як голова студентської ради факультету?

– Як голова студентської ради факультету я ініціювала кілька заходів, спрямованих на розвиток нашої ради та факультету. Основний акцент зробила на організації подій, які сприяють професійному та особистісному зростанню студентів. Попри складні

умови, зокрема війну, ми змогли адаптувати багато заходів до онлайн-формату, зберігаючи їхню доступність та цінність. Серед найбільш важливих подій – благодійні вечори ігор, Тиждень філологічного факультету, офлайн-чаювання, розмовні клуби з англійської та української мов, благодійні збори та традиційний захід «Таємний Санта».

Особливу увагу хочу звернути на ініціативу створення анонімного бота для студентів філологічного факультету. Цей інструмент дає можливість анонімно подати скаргу, поставити питання або запропонувати ідеї щодо покращення навчального процесу та організації факультету. Важливо, що це створює безпечний простір для комунікації.

Продовжуємо працювати над поліпшенням студентського життя, захистом інтересів студентів та підвищенням якості навчання.

– Які особисті риси характеру допомагають тобі в керівництві?

– Чіткість, прямота, помірний перфекціонізм, організованість, креативність та дипломатичність – це риси, що формують мій сильний і збалансований характер у керівництві.

– Яким був процес підготовки команди до щорічного конкурсу студентської творчості Alma mater? Що стало найскладнішим викликом?

– Конкурс став для нас справжнім викликом і несподіванкою, адже вперше ми дізналися про цю ідею через інших студентів – з чуток і пліток. Спершу навіть розглядали варіант відмовитися, але, як бачите, ми все ж вирішили реалізувати цей проєкт. Найбільшою складністю було залучення учасників. Спершу потрібно було знайти людей, які фізично перебувають у місті, і вже з них відібрати талановитих. Додатковою опцією була участь у відеоформаті для тих, хто за кордоном. У результаті після кількох спроб нам вдалося зібрати команду як онлайн, так і офлайн. Процес підготовки був дуже інтенсивним: швидкий темп, продуктивна робота, недосипання, нічні Zoom-конференції,

репетиції, монтаж – усе це стало частиною нашого життя на той момент. Вважаю, що попри всі виклики, ми організували роботу злагоджено, ефективно й навіть професійно.

Я безмежно вдячна своїй команді за їхню відданість, зусилля та ентузіазм, без яких «Альма» не стала б реальністю.

– Що відчула, коли оголосили перемогу філологічного факультету?

– Коли оголосили перемогу філологічного факультету, відчула справжню гордість. Це було не лише визнання наших зусиль і старань, а й підтвердження, що ми рухаємося в правильному напрямі. Кожна вкладена година, кожна ідея, робота команди – усе це знайшло своє відображення в цій перемозі. Такі моменти не лише мотивують, але й надихають ставити перед собою нові цілі та досягати їх із ще більшим ентузіазмом.

– Чи є у тебе хобі або заняття, яке допомагає розслабитися після напружених днів?

– Звичайно, у мене є хобі, які допомагають розслабитися після напружених днів. Фізичні практики, як-от пілатес чи йога, чудово знімають розумове напруження й допомагають відновити енергію. Для душевного відпочинку обираю танці, співи, малювання або читання – ці заняття дають можливість виразити себе, заспокоїтися й поринути у світ творчості чи літератури. Окрім того, гра на фортепіано або барабанах також допомагає мені розслабитися і знайти гармонію. Кожне з них приносить особливе задоволення та спокій.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

НОВОРІЧНЕ ІНТЕРВ'Ю

РУСЛАН ЗАПОРОЖЧЕНКО – НОВИЙ ЛІДЕР РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Доктор філософії з політології, старший викладач кафедри політичної соціології соціологічного факультету Руслан Запорожченко нещодавно очолив Раду молодих учених Каразінського університету. Вітаємо Руслана з обранням на посаду голови Ради молодих учених та голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених університету та бажаємо плідної праці! З великим ентузіазмом він взявся за керівництво організацією, яка є ключовим майданчиком для розвитку наукової молоді та популяризації науки. У своєму першому інтерв'ю на новій посаді Руслан поділився баченням місії Ради, своїми пріоритетами та викликами, з якими йому доведеться стикатися.

– Пане Руслане, що це за орган, Рада молодих вчених, і яку основну місію вона виконує в Каразінському університеті?

– Я б сформулював наступним чином: Рада молодих учених є сучасною платформою для підтримки, розвитку та популяризації наукової діяльності, яка відповідає потребам молодих учених і сприяє зміцненню іміджу Каразінського університету, як лідера у сфері науки та освіти. Тобто Рада молодих учених – це майданчик, який допомагає аспірантам, докторантам і молодим ученим вибудовувати міцні соціальні зв'язки, які будуть допомагати їм розвиватися й ставати потужними науковцями не лише в стінах університету, але й на всеукраїнському і міжнародному рівні.

– Які ключові завдання ставить перед собою Рада молодих вчених університету?

– Завдань у нас дуже багато. По-перше, підвищення наукової активності молодих учених університету та залучення більшої кількості

молодих учених до участі в наукових конференціях, семінарах, тренінгах, воркшопах, круглих столах тощо. Адже молодий вчений повинен бути видимим і знаним в академічному середовищі. По-друге, зростання впізнаваності Ради молодих учених завдяки новому логотипу, брендбуку та сторінкам у соціальних мережах. Бачимо, що в сьогоденнішому світі бренд є важливим атрибутом будь-якої організації, тож нам важливо, щоби ми одразу впізнавали, щоби ми були видимими, щоби діяльність нашої організації та її учасників розповсюджувалася. По-третє, організація публічних наукових заходів (воркшопів, лекцій, днів науки) з метою популяризації науки серед

студентів і громадськості нашого міста та регіону. По-четверте, налагодження партнерських зв'язків із молодіжними радами інших університетів України та Європи. По-п'яте, організація різноманітних тренінгів, наприклад, з академічного письма, грантового менеджменту, презентаційних навичок, подання наукових статей до міжнародних журналів тощо.

– Як ви прийшли до рішення очолити Раду молодих вчених?

– Буду чесним: мені запропонували. Ніколи не думав про це. Я знав, що в університеті існує Рада молодих

НОВОРІЧНЕ ІНТЕРВ'Ю

учених і сам долучався до її діяльності і як аспірант, і як молодий учений. Ми активно співпрацювали з головою Ради Катериною Кравченко щодо організації різноманітних заходів. Коли запропонували, то я навіть взяв декілька днів подумати, чи погоджуватися. Це не тому, що не хотів; це тому, що чудово розумів, що РМУ – це велика і потужна організація, яка потребує багато сил, часу, комунікації та забиратиме певну частину мого життя. Окрім того, я радився із близькими людьми, щоби краще розуміти ситуацію. У результаті вирішив спробувати.

– Які основні обов'язки виконусте як голова Ради молодих вчених?

– Якщо говорити загальними категоріями, то мова про налагоджування та підтримку комунікації між адміністрацією університету, структурними підрозділами та аспірантами, докторантами й молодими вченими. Це ми говоримо про внутрішньоуніверситетський простір. Якщо ж говорити в цілому, то це представлення університету та РМУ в різноманітних об'єднаннях та організаціях, розбудованих горизонтів співпраці з українськими та, перш за все, європейськими інституціями. Що стосується більш «бюрократичних» моментів, то це питання, які пов'язані з відрахуванням та поновленням аспірантів і докторантів; участь у засіданнях науково-методичної та

науково-технічної рад університету; підготовка різноманітних звітів про діяльність молодих учених; організація наукових та науково-популярних заходів тощо. Але тут потрібно сказати, що це не лише й не виключно обов'язки голови ради; це спільна робота команди ради, яку мені, сподіваюсь, вдасться сформувати.

– Що, на вашу думку, є найскладнішим у роботі голови Ради?

– Мені здається, що ключовий виклик для голови РМУ – це поєднання адміністративної роботи із власною науковою діяльністю та викладацькими обов'язками. Розумію, що це буде важко, але цілком можливо. Спробуємо.

– Що отримали від голови Ради молодих учених Катерини Кравченко, яка головувала протягом 2019–2024 років?

– Катерина була дуже хорошою головою Ради молодих учених. Мені здається, що вона сприймала це не просто як «адміністративну роботу», а як справу, яка приносить задоволення і яка є дуже цінною для всієї університетської спільноти. Зараз попри те, що мене обрали головою РМУ, Катерина допомагає мені, вводить у курс справ, передає документи, розповідає всі нюанси цієї посади. Ми сміємося, що в нас, як після президентських виборів у США, утворилася «перехідна адміністрація», щоби процес передавання

повноважень пройшов чітко, зрозуміло та якісно.

– Як пройшли ваші перші дні на посаді?

– Перші дні на посаді – це намагання зрозуміти новий статус, а також те, з чого почати. Здебільшого, зараз вхожу в «курс справи», а також окреслюю основні напрями, якими хочу зайнятися в перші місяці.

– Які виклики вам довелося подолати на початку?

– Зараз не бачу якихось викликів, адже лише нещодавно був обраний головою Ради молодих учених університету. Я думаю, що виклики почнуть з'являтися згодом (куди ж без них). Але впевнений, що будь-які виклики вдасться подолати шляхом злагодженої роботи нашої спільноти.

– Як оцінюєте роль Ради в підтримці молодих науковців Каразінського університету?

– Рада молодих учених створює можливість реалізувати ініціативи, спрямовані на підтримку наукової молоді; сприяє розвитку професійної компетенції та інтеграції молодих учених у наукову спільноту; допомагає молодим ученим адаптуватися до сучасних стандартів наукової роботи; зміцнює соціальні зв'язки серед молодих учених. Мені хочеться вірити, що Рада молодих учених Каразінського університету виконує надзвичайно важливу роль у формуванні та підтримці покоління молодих науковців, особливо зараз, під час російсько-української війни, коли наука та наукова діяльність стає важливим інструментом і для підтримки іміджу України, і для спільної роботи задля Перемоги!

– Чим для вас особисто завершується 2024 рік?

– Якщо дозволите, то я скажу трьома словами: дедлайнами, стомленістю, вірою.

Софія ШУЛЬГА, студентка.

ВІД СЕСІЇ ДО СЕСІЇ: ПІДСУМКИ РОКУ

СЕСІЯ, УСПІХИ ТА МРІЇ: ШЛЯХ ДО ГАРМОНІЇ ТА МАЙБУТНЬОГО

Успіхи зимової сесії лише підсилюють головну мету – жити у справедливому мирному світі. «Мир в Україні та добробут для кожного – це не просто мрії, а амбітні орієнтири, які надихають рухатися далі й створювати краще майбутнє», – вважає Олександр Шинкаренко староста групи, студент-магістрант спеціальності «Міжнародні економічні відносини» ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу».

– Олександр, як проходить зимова сесія? Чи вдалось ефективно підготуватись?

– Сесія проходить стабільно, у спокійному, збалансованому режимі за планом. Додам, що, дійсно, ця сесія зимова більш спокійна та плавна, порівняно з попередньою,

останньою на бакалавраті. П'ять заліків та два екзамени, якщо підсумувати, то ефективність підготовки, як відчував. Варто сказати, що немає на екзаменах або заліках чогось того, що не вивчали. Це все риторика, але я люблю підтверджувати на практиці. Сьогодні в мене був екзамен, за який уже незабаром було відомо підсумкову оцінку – 99 зі 100. Назва цього академічного предмета «Кон'юнктура світових ринків». На іспиті було надано завдання розрахувати коефіцієнт співвідношення обсягу пропозиції до попиту, де ці задачі та математичні розрахунки в практичних робили під час семестру, тобто були всі умови для розуміння процесів і часу в нас було достатньо.

– Чи відчуваєш стрес під час сесії? Чи

є хобі або захоплення, які допомагають розслабитися та відновити сили?

– Є хвилювання, переконаний, це нормально. Коли багато динамічних завдань та подій, ти вже не думаєш про страхи чи стреси. Як староста переживаю за свою групу та роблю все в інформаційно-комунікаційному плані, аби люди розуміли, знали та були в курсі справ. От за свою групу переживаю, бо я стурбований, щоб внутрішня статистика по групі була потужна, не було перескладання та академічних заборгованостей. В ідеалі, щоб ні з якої дисципліни не було заборгованостей. У мене є хобі та захоплення, які допомагають розслабитися на канікулах та відновити сили під час інтенсивного навчання, це спілкування з друзями, прогулянки, перегляд фільмів, серіалів, комп'ютерні ігри та PlayStation, гра в шахи, робота на землі чудово відновлюють сили, приготування якоїсь страви, вивчення іноземної мови у своє задоволення – це все може вплинути на відпочинок, головне теж з розумом.

– Чи є предмети, які вважаєш найцікавішими або навпаки найскладнішими для складання?

– Є такі предмети, але я б виділив децю іншу градацію, не можна розділяти. Наприклад, академічна дисципліна «Кон'юнктура світових ринків» є найяскравішим прикладом за академічним навантаженням та водночас найцікавішою та захопливою дисципліною. Щодо викладача, який зацікавив мене методом викладання та цікавими предметами – це мій дипломний керівник, кандидат географічних наук, доцент Ханова Олена В'ячеславівна, яка є моїм дипломним керівником на магістратурі та була на бакалавраті. Чудова та чуйна, добра й прекрасна людина з великої літери. Тому що всі знання, які були викладені в межах її дисциплін є актуальними для роботи економіста та з погляду аналізу, розрахунків і досліджень.

– Поділись мріями на наступний рік.

ВІД СЕСІЇ ДО СЕСІЇ: ПІДСУМКИ РОКУ

– У мене небагато мрій, головна – нарешті справедливий мир в Україні та добробут. Більше нічого не треба, бо нам тут жити. Будуть ці два компоненти, буде все інше.

Сесія, книжковий клуб та допомога фронту: як студентка другого курсу з факультету ННІ «Комп’ютерних наук та штучного інтелекту» Софія Долініна змінює світ навколо себе.

Другокурсниця ННІ «Комп’ютерних наук та штучного інтелекту» Софія Долініна доводить, що студентське життя – це не лише навчання. Вона веде книжковий клуб, організовує івенти, займається спортом, волонтерить для фронту та популяризує українську культуру. Софія

три роки допомагає війську своїми силами, плете сітки, здає кров, збирає продукти та вважає, що треба робити більше задля перемоги. Її життя сповнене подій, які мотивують не зупинятися на досягнутому.

– Софіє, як проходить зараз зимова сесія? Чи є труднощі під час підготовки?

– Проходить добре, найважчий етап –

до дедлайну.

– Як проводиш свій вільний час поза навчанням?

– Займаюся спортом, читаю книги, веду свій книжковий клуб. Популяризую українське, музику, бренди. Цікавлюсь музикою та історією, вивчаю англійську. Зараз також ходжу на курси харківського медіа, дізнаюся, як працює радіо. Влаштовую івенти в студраді свого факультету та веду активне студентське життя.

– Розкажи про свій книжковий клуб, для кого він?

– Ідея книжкового клубу виникла ще до вступу в університет, а безпосередньо в університеті з’явилася можливість втілити цей проект. Він відкритий для всіх людей, не тільки для наших студентів, а й інших інститутів, університетів. Не виокремлюю тільки один жанр для читання, читаю все: від класики до науково-популярної літератури. Єдиний виняток у моєму читацькому житті – це книги, які позиціонують себе експертними, наприклад у галузі психології. У них занадто багато води, а базова інформація представлена, ніби ви ніде такого раніше не бачили.

– Про що мрієш?

– Мріяти в наш час важко, тому в мене є цілі, які поставила перед собою. Хочу визначитися, яка сфера заробітку мене цікавить найбільше, розвиватися в ній. Також приділити більше уваги волонтерству та допомозі війську. Наразі ходжу плести сітки, хочу здати кров на допомогу, надсилаю гроші знайомим військовим або на перевірені збори. Це для мене важливо, тому що якщо не буде міцного тилу, то згодом і самого тилу може не бути. Потрібно робити все можливе, щоб хлопці та дівчата на лінії фронту були забезпечені всім необхідним, вони ризикують життям, боронять кордони. На мою думку, ми маємо показувати свою вдячність не тільки словами, а діями.

це заліковий тиждень, тому що треба подавати всі роботи та паралельно захищати курсові та писати заліки, а самі екзамени писати трохи легше. Напевно, більшість студентів на моєму потоці зіштовхнулася з великим навантаженням, купую завдань, які не встигаси встигнути

Єлизавета ХРИПЧЕНКО.

ВІД СЕСІЇ ДО СЕСІЇ: ПІДСУМКИ РОКУ

ПРО ЗИМОВУ СЕСІЮ ТА НАДІЇ НА 2025 РІК В ІНТЕРВ'Ю ЗІ СТУДЕНТОМ ДРУГОГО КУРСУ СОЦІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ АНДРІЄМ КЛЯПОМ

– Андрію, як готуєшся до зимової сесії?

– Все залежить від вимог викладача та складності предмету. Напевно, мій секрет успіху – це акцент на більш складних дисциплінах.

– Чи вистачає тобі часу на підготовку, враховуючи роботу, інші обов'язки?

– Чесно кажучи, часу бракує доволі часто, особливо, через те, що я одночасно отримую дві вищі освіти. Також постійні відключення світла заважають поєднувати це між собою, коли маєш розписаний план дій. Хоча, я стараюся знаходити баланс, використовуючи будь-які вільні хвилини для підготовки. Інколи доводиться жертвувати сном чи відпочинком, але розумію, що це тимчасово.

– Які дисципліни в цьому семестрі для тебе найскладніші?

– Напевно, це «Основи аналізу даних медіадосліджень», оскільки подібні дисципліни вимагають значної концентрації уваги та максимального акцентування на деталях. Хоча, викладач усе доступно пояснив та надав необхідні матеріали.

– Чи зручно тобі навчатися в дистанційному форматі вже тривалий час?

– Зручно, але не так цікаво, як це було б в офлайн форматі. Мені дуже бракує повноцінного студентського життя. У тому, щоб змушувати себе зранку прокидатися на пари та бігти до університету теж є певна романтика. А за життя в студентському гуртожитку взагалі мовчу. Спочатку я цього боявся, але потім зрозумів, який це дуже приємний досвід. Дистанційне навчання, звісно, має свої переваги, та в умовах війни, напевно, є найкращим виходом, особливо для нашого регіону.

– Як ти справляєшся з хвилюванням перед іспитами?

– Першочергово розумію, що легше своєчасно зробити все, аніж тривалий час закривати хвостівки опісля. Розуміння того, що ти робиш все що можеш, теж певною мірою допомагає.

– Зараз ти проходиш практику: чи задоволений вибором місця, чи відповідає твоїм очікуванням?

– Так цілком, й якщо повертатися до питання дистанційного або офлайн формату навчання, то думка однакова: те, як організована моя практика в умовах війни, – найкраще рішення для нашого регіону.

– Які навички, отримані цього семестру, ти плануєш застосувати в роботі чи житті?

– Життя непередбачуване. Важко сказати конкретно, я вважаю, що все певною мірою може знадобитися. Більшість дисциплін в цьому семестрі, як принципі і в більшій частині нашого навчального плану, пов'язані з комунікаціями, що дуже важливо в наш час.

– Що плануєш робити після зимової сесії?

– Тиждень відсипатися!

Кристина ШРАМ, студентка.

СТУДЕНТИ ДОСЛІДЖУЮТЬ ТЕМУ

ГЕНОЦИД УКРАЇНЦІВ ТРИВАЄ: ПАМ'ЯТАЄМО ГОЛОДОМОР

Голодомор 1932–1933 років в Україні – це не лише катастрофа, яка забрала мільйони життів, але й злочин, що сформував трагічний спадок для наступних поколінь. Ця подія, яку історики визнають геноцидом українського народу, донині викликає багато питань. Які були її причини? Як саме вона була організована? Чому цей злочин десятиліттями замовчувався? І найголовніше, що ми маємо робити, аби зберегти пам'ять про ці події та запобігти подібним трагедіям у майбутньому? Про національну травму Голодомору – у розмові з істориком, письменником, кандидатом історичних наук Денисом Журавльовим, який досліджує найтемніші сторінки нашого минулого...

– Пане Денисе, у якій мірі Голодомор вплинув на культурну ідентичність українців?

– Голодомор став кінцем процесу українізації, знищивши чималий відсоток сільської інтелігенції, а також змусивши інтелігенцію міську задуматись над майбутнім українського радянського проєкту. Результатом нерідко ставало розчарування (як у того ж таки М. Хвильового). Паралельно сталінська влада розпочала масові репресії проти національних інтелігенцій в СРСР, зокрема проти української.

– Які міфи або неправдиві уявлення про Голодомор ви б хотіли спростувати?

– Насамперед я б хотів спростувати міф про виключно прийшлих, чужих активістів-росіян (євреїв, латишів, китайців) як безпосередніх виконавців Голодомору. Рішення приймали на рівні Москви та республіканського керівництва, але безпосередньо Голодомор творили люди на місцях – більшість яких була сусідами жертв, їхніми земляками. Найбільш дивними та незрозумілими для мене є історії про те, як переконані комуністи, комнезамівці, так звані активісти, з почуття фанатизму замикали колгоспні комори й по суті допомагали морити голодом своїх

сусідів, односельців, тільки аби померти в наступну чергу. Подібні історії я знаю і стосовно півдня Харківщини (Балаклійщина), де проживали мої предки по лінії мами. Оця фанатична віра місцевих українців в абсолютну правоту влади та ненависть до своїх сусідів є для мене максимально незрозумілою та дикою, на відміну від мотивацій прийшлих людей – представників влади й каральних органів з міст, вихідців внутрішніх районів Росії тощо, котрі не відчували солідарності до «чужих».

– Які соціальні та економічні наслідки Голодомору вважаєте найважливішими для України в короткостроковій і довгостроковій перспективі?

– Головними соціальними та економічними наслідками Голодомору стало винищення насамперед середнього класу українського села (багаті верстви були знищені в ході «розкуркулення»), частина котрого могла стати успішними фермерами, кооператорами. Перетворення економічно самостійних селян на зляканих, безправних рабів неподської державної системи. Посилення вкрай етатистських, патерналістських

настроїв серед українців, переляканих на покоління вперед.

– Як, на вашу думку, сучасне суспільство може вшановувати пам'ять жертв Голодомору, і чому це важливо?

– Якщо чесно, я не надто довіряю і не надто люблю державні практики вшанування жертв держави. Іноді це схоже на крокодилячі сльози чиновників та представників репресивної машини над загубленими життями та долями. Тому я позитивніше ставлюся до приватних, суспільних практик вшанування, не пов'язаних з помпезними та державними акціями. Сам як правило беру участь в акції «Запали свічку». Важливо це не для померлих – їм уже давно все одно. Важливо це для нас, аби більше жодна державна машина не наслідилася повторити подібний до 1932–1933 років жах під будь-яким, навіть найшляхетнішим приводом.

– Які альтернативні сценарії ви могли б уявити, якби Голодомору вдалося уникнути?

– Як на мене, якби радянська чи тим більше не радянська модернізація

СТУДЕНТИ ДОСЛІДЖУЮТЬ ТЕМУ

сільського господарства відбувалася мени форсованими темпами, із врахуванням інтересів селян, Голодомору можна було б уникнути. Замість насильницької колективізації ми б могли отримати більш-менш нормальний перехід від дійсно вже застарілого, за мірками європейського сільського господарства, селянського одноосібного господарства до фермерсько-кооперативного, без мільйонів жертв.

– Які паралелі ви бачите між Голодомором і сучасними кризами продовольчої безпеки у світі?

– Мені здається, що авторитарні політичні режими сьогодення мають тенденцію до повторення сценаріїв минулого або принаймні до шантажу подібною можливістю. Схема «хлібного шантажу» країн Глобального Півдня росією протягом останніх двох років

добре вкладається в саме таку схему.

– Чи є якісь культурні або художні твори (книги, фільми, картини), які, на вашу думку, вдало передають дух Голодомору?

– Безумовно, такі твори є. Це і роман «Жовтий князь» В. Барки, і поема «Хрест» М. Руденка, і «Марія» У. Самчука... Згадували про Голодомор у своїх невиданих або цензурованих творах і В.Сосюра, П. Тичина, А. Малишко... Серед фільмів про цю трагедію я б виділив «Ціну правди» (оригінальна назва – «Громадянин Джонс») Агнешки Холланд, присвячений долі валлійського журналіста Гарета Джонса, котрий намілювся писати правду про Голодомор і заплатив за це високу ціну...

– Які психологічні аспекти переживання Голодомору ви вважаєте

найбільш цікавими для дослідження?

– Тут чимало роботи для історика та фахівця-психолога. Мотивації соціопатів і психопатів, котрі були при владі в 1930-х в СРСР, мене цікавлять, але принаймні їхній цинізм мені зрозумілий, хоча й відверто огидний.

– Які емоції викликає у вас особисто тема Голодомору, і як це впливає на вашу роботу як історика?

– Серед своїх емоцій я б виділив сум, жаль, огиду та лють до тодішньої радянської влади і її ставлення до людей, а ще жах перед тим, що подібні речі періодично трапляються в історії людства і, на жаль, нашої країни. Немає жодної гарантії того, що подібні трагедії – остаточно в минулому.

Наталія КРАВЧЕНКО, студентка.

ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДІСТЬ!

ДОЦЕНТКА КАФЕДРИ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ХАБАРОВА ТЕТЯНА: «ВИКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ – НАЙБІЛЬШИЙ ПРОЄКТ, БЛИЗЬКИЙ МОЄМУ СЕРЦЮ»

Учитель – це горде звання, яке по життю несуть лише найгідніші та найзаслуженіші! Доцентка кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету, випускниця Каразінського університету Тетяна Хабарова є гідним прикладом для студентів та колег. Тетяна Володимирівна спеціально для газети поділитися спогадами про студентські роки, розповіла про вплив війни, професійні плани та джерела натхнення.

– Якими своїми досягненнями за останні роки пишаєтесь найбільше? Як війна вплинула на вашу професійну діяльність?

– Не дуже люблю говорити про свої досягнення та сподіваюся, що найважливіші з них попереду. Сприймаю досягнення як позитивно завершені робочі завдання.

Щодо війни – вона забрала наш спокій і безпеку. Це не могло не вплинути на професійну діяльність. Іноді здається, що більше немає сил ні для чого, але повертаєшся до університету, до спілкування зі студентами, з колегами – і ніби все добре. Навпевно, робота рятує, відвертає від реалій нашого життя. Можу сказати точно, що війна зробила мене більш організованою та змінила ставлення до різного роду труднощів.

– Чим наразі займаєтесь на кафедрі? Чи є у вас проєкти або ініціативи, які особливо близькі серцю?

– Викладацька діяльність – найбільший проєкт, близький моєму серцю. Цього року взяла участь в ініціативі Національного агентства з питань запобігання корупції щодо впровадження в університетах навчальної дисципліни «Антикорупція та доброчесність». Мені подобається й маю щирі сподівання, що студенти не залишаться байдужими до цього проєкту та зазначений захід матиме свій корисний

результат.

– Які плани на майбутнє щодо професійного розвитку та роботи у сфері державно-правових дисциплін?

– В умовах війни доволі складно планувати майбутнє, проте точно знаю, що попереду – здійснення наукової діяльності, нові стажування, підвищення кваліфікації. Наразі значну увагу приділяю підвищенню рівня володіння іноземною мовою, що є необхідним для участі в міжнародних правничих заходах та проєктах.

– Розкажіть, якими були ваші студентські роки в Каразінському університеті. Які моменти запам'яталися найбільше?

– Роки студентства – одні з найцікавіших, відносно безтурботних. Пам'ятних моментів дуже багато; проте, коли занурююся в спогади, насамперед згадую людей, з якими ми були разом, з якими організовували різноманітні заходи – наукові, культурні тощо. Згадую загальний настрій, емоції, жарти, посмішки. У нас із юридичним факультетом було п'ять дуже цікавих і насичених років.

– Чи були викладачі, які особливо надихнули вас обрати саме цей напрям або залишили незабутній слід у вашій кар'єрі?

– Знаю точно, що із вчителями мені в житті пощастило. Це стосується і школи, і університету. Усі вони були різними: хтось більш лояльним, хтось більш суворим, але в цілому багато приємних спогадів залишилося від спілкування з кожним із викладачів. Навпевно, кожен мав свій вплив на моє становлення. Проте не можу не згадати свого наукового керівника, професора Т. Є. Кагановську, людину, яка підтримувала мене й вірила в мене іноді більше, ніж я сама. Тому саме Тетяні

Євгеніївні можу завдячувати своїм колись несвідомим вибором професії.

– Що порадите нинішнім студентам, які прагнуть досягти успіху в юридичній сфері? Які кроки допоможуть їм стати конкурентними професіоналами?

– Студентам завжди раджу насамперед працювати й бажано починати свій професійний шлях саме студентом, так, щоб до завершення навчання мати можливість впевнено обрати свою сферу. Адже комусь цікава адвокатська діяльність, хтось мріє служити в органах державної влади, але мріяти й працювати – це не те ж саме. Важливо проявляти ініціативу, шукати можливості працювати, оточувати себе фахівцями в юридичній сфері, бути на хвилі актуальних правничих заходів, цікавитися й дізнаватися. Це формує більш точне уявлення про професію та збільшує шанси на працевлаштування.

Щодо професіоналізму, то, звичайно, необхідно постійно набувати нових знань, вдосконалюватися, вірити в себе та слідувати закону. Впевнена, що компетентність фахівця й високий рівень організованості завжди в ціні, до чого,

ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДИСТЬ!

власне, варто прагнути.

– Що вас мотивує продовжувати працювати та розвиватися у своїй сфері?

– Єдине, що може мене мотивувати, – це люди. Завжди вважала, що найважливіше в роботі – це люди, з якими працюєш. Тому, на мою думку, хороша робоча атмосфера – доволі цінний мотиватор. Також, особисто для мене, вагомим

мотиватором є моя родина та друзі, з якими завжди можу розділити емоції, відпочити, надихнутися новими ідеями, почути об'єктивну критику або пораду.

Анастасія ОДИНЕЦЬ

РІЗДВЯНО-НОВОРІЧНІ ТРАДИЦІЇ ТА ОБРЯДИ

«ПЕРЕД НАРОДЖЕННЯМ НОВОЇ ЗІРКИ ТРЕБА ЗОСЕРЕДИТИСЯ НА ВНУТРІШНЬОМУ ТЕПЛІ, СІМЕЙНІЙ ГАРМОНІЇ, ЩОБИ НАСТУПНИЙ РІК СТАВ КРАЩИМ, БАГАТШИМ ТА ДОБРІШИМ», – КАНДИДАТ ІСТОРИЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ КАФЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА, ЕТНОЛОГ НАТАЛЯ АКСЬОНОВА

Різдво вважають святом сім'ї і традиційно святкують у родинному колі. 19 грудня у каразінському родинному колі ми відсвяткували Різдво... Але що ми про нього знаємо, як його святкували наші предки, про це все розповість кандидат історичних наук, доцент кафедри українознавства, етнолог Наталя Аксьонова.

– Пані Наталю, наша тема сьогодні – Різдво, але розпочнімо з постаті Святого Миколая. Ми звикли вважати його нашим українським зимовим героєм, але ж його день святкують у багатьох країнах світу. Тож де його батьківщина, як в Україні з'явився це свято, звідки до нас приходить Святий Миколай?

– Образ Святого Миколая співвідносить у культурах Європи та, українській зокрема, з постаттю християнського святого Миколи Мирлікійського, тому навіть його образ малюють у вигляді сивого дідуся, що одягнений у ризи священника. Святий Миколай в українській християнській традиції також ототожнюється з цим святим. Але він замінив для наших пращурів-язичників звичний для них образ бога Велеса, що мав незліченні багатства. Інакше, звідки ж він міг запропонувати подарунок для кожної дитини? Саме з цієї причини Святий Миколай вважається в українській традиції святом, що здатен

здійснити будь-яке чудо. Найпершим чудом, з яким приходив 6 грудня до малечі в традиційній культурі Святий Миколай, було смачне велике печиво, попри ніст, якого строго дотримувалися. Ці коржики/пряники виготовляли виключно з води, цукру, борошна та рослинної олії. Хлопчикам дарували зазвичай коників, а дівчаткам – панянок, що були пофарбовані червоним буряковим соком і прикрашені глазур'ю. Такі коржі також дарували хрецені батьки в традиційній культурі і на Різдво дітям, звідси й зв'язок образу Святого Миколая зі святом Різдва. Про те, що Святий Миколай не є сліпим запозиченням, а має українське коріння свідчить і той факт, що він має власну резиденцію в Україні, що працює впродовж року. Розміщена вона в Національному природному парку «Гуцульщина», в с. Пістинь.

– У якому році вперше святкувалося Різдво на території України? Як його тоді святкували? Які були традиції? Що готували?

– Свято Різдва визначалося для наших пращурів зміною календарних циклів і мало на меті визначити кінець періоду найдовшої ночі року. Це свято, яке проходить тисячоліття історії нашого народу і пов'язане з дохристиянськими віруваннями в те, що саме в цей час

зароджується нова зірка, нове світло, новий бог – Коляда. Згадаймо, що в українській традиції віншувальні пісні на Різдво називають колядками, а люди, що їх виконують, – колядники. Більшість із колядок містить дохристиянське уявлення про те, що в цей період люди оспівують народження нового бога. Колядники обходять у цей період усіх членів громади аби пересвідчитися, чи вдало пережили кризові дні сонцестояння односельці та розділити з ними радість

РІЗДВЯНО-НОВОРІЧНІ ТРАДИЦІЇ ТА ОБРЯДИ

оновлення світу. Різдво співвідносять із днем зимового сонцестояння у ніч з 21 на 22 грудня. Наступні три дні вважалися вкрай небезпечними для людей – настає період п'ятми. Зимове сонцестояння сприймають як кризову ситуацію, після якої світ має бути заново створеним, тому в колядках оспівають космогонічні міфи про створення світу. За якими саме птахами беруть участь у творенні нового світу. Українці співали:

У дядька у дворі береза
Тонка та висока, на листу широка.
А на тій березі золота кора.
Деся узялися райські птахи
Та ї пооббивали золоту кору.

Свято настає з появою на небі першої зірки. Сонце повертається оновленим, новим. Його «повернення» було святом народження нового сонця – Коляди. «Радуйся, ой радуйся, земле, Ясен Світ народився!» – рефреном звучить у колядках. З прийняттям християнства наші пращури співвіднесли це свято з днем народження тепер уже єдиного для них Бога – Ісуса Христа. Але це не змінило для українців першооснову свята – прославлення нового світла та нового життєвого циклу. Сяйво різдвяної зірки – основна звістка про те, що світло народилося знов. Усе оновилося.

Колядники носять від оселі до оселі зірку. До радянської доби всередині таких різдвяних зірок навіть вставляли справжню свічку. Кризова ситуація календарного циклу формувала уявлення про те, що в цей час світ живих і світ померлих є настільки поруч, що пращури здатні завітати до оселі. Саме для них і готували вечерю та Голодну кутю. Вона складалася виключно із 12 пісних страв, тобто таких, які можна розділити з померлими родичами. Головною стравою на Різдво в українців, попри запровадження християнства, залишалася кутя. По суті це архаїчна каша, з цільного зерна із додаванням маку, меду, родзинок і горіхів. Кожен з цих інгредієнтів мав символічне навантаження, у поєднанні вони мислилися як божественна цілісність. Також 12 страв рослинного походження уособлювали собою увесь замкнений в одне ціле світ. Хліби, що випікаються до

свята, уособлюють сонячне божество, що народилося заново та стало приводом для святкування – це були калачі або хліби округлої форми. Хліб, за давньою українською традицією, є символом життя та єдності, його шанували як сонце. Хліби щедро роздавали колядникам. Попри християнську традицію, українці навіть у ХХ столітті на вечір перед Різдвом вносили до хати дідух. Ним міг бути навіть сніп пшениці чи жита. Це символ, що пов'язував світ живих і світ померлих. Навіть його назва свідчить про те, що це дух дідів. Він уособлював образ світового дерева. Його основа – це світ померлих, стовбур – світ живих, тобто нас з вами, гілки – світ Богів. На ранок дідух виносили з хати та спалювали – померлі родичі поверталися до Іррю.

– Як Різдвяні традиції змінювалися з часом? Як символом Різдва в Україні стала ялинка замість дідуха?

– Ми маємо розуміти, що традиції святкування Різдва з ялинкою склалися під впливом російських імператорів/імператриць, що вводили моду святкувати Різдво за німецькою традицією з початку ХVІІІ століття. У цей час у родинах дворян з'являється традиція вносити ялинку до оселі, оскільки вони бачили подібні обрядодії при дворі. Прикрашали її здебільшого солодощами.

– Дехто пов'язує Різдво з кельтсько-скандинавським святом Йоль. Чи дійсно є такий зв'язок? Якщо так, які традиційні страви готували на це свято? Які маємо українські традиції, що схожі з традиціями цього язичницького свята?

– Сучасне Різдво в багатьох країнах Європи веде свої початки також із язичництва. Як і Коляда, так і Йоль є богами, народження яких передують п'ятма. Вони обоє втілюють оновлене сонце. Йоль є давньогерманським святом, тому вплив простежується у багатьох країнах Європи, де мешкали давньогерманські племена. Як і давньогерманці на Йоль, так і українці перед святом вбивали жертвовного кабана, що був втіленням сили, яка поглинула сонце. Голову кабана подавали до столу як знак перемоги. Звідси

споживання свинини перейшло навіть на християнський різдвяний стіл. Також на Йоль до родин приходив йольський козел. В українській традиції козу з собою приводили колядники. До сьогодні у Швеції жива традиція у грудні встановлювати фігури козлів, зроблені із соломи, які потім, частіше за все, спалюють. Правда, дуже схоже на нашого дідуха?

– На Заході України існує стара традиція: на Різдво одягатися в костюми чудовиськ та лякати людей на вулиці. Як з'явився такий аналог Гелловіну на території нашої країни?

– Наші пращури свято вірили, що в цей час потойбічні духи присутні у світі живих. З язичництва до нас прийшла традиція переодягання, задля перевтілення в цих духів. Треба надати належне – церква дуже довго боролася з цими народними звичаями. Колядники перевтілювалися в різноманітних персонажів, кожен з них відігравав свою роль. Вони «водили козу», яка була втіленням новонародженого бога. Саме її присутність дарує щедрий врожай і продовження життя. У кожній оселі розігрували сценку, у якій коза вдавано помирала, а потім поверталася до життя:

Де коза ходить, там жито родить,
Де коза рогом, там жито стогом.
Де коза ногою, там жито копою.
А де не буває, там все вилягає.

У християнській традиції в Україні колядники також стали переодягатися в різноманітних персонажів і відтворювати біблійну історію народження маленького Ісуса. Але спочатку це був винятково ляльковий театр – вертеп, а згодом цю назву перенесли на весь гурт колядників. Сценки, що зазвичай розігрують християнські колядники, пов'язані з ідеєю перемоги над злом і п'ятмою, навіть якщо вони не трактують біблійні сюжети.

– Час не стоїть на місці. Які існують нові тренди у святкуванні цього чарівного свята?

– Різдво сучасні українці святкують під впливом поширення німецької традиції прикрашання ялинки від германського

РІЗДВЯНО-НОВОРІЧНІ ТРАДИЦІЇ ТА ОБРЯДИ

свята Йоля, де вічнозелені рослини символізували неперервність життя. Німецька форма святкування Різдва запозичена Великою Британією у вікторіанську епоху, згодом поширилася на США. Завдяки кіноіндустрії саме її наразі розглядають як найпривабливіший сценарій свята. Європейське Різдво в епоху глобалістики тиражують і рекламують задля підтримки багатомільйонних продажів не тільки ялинок і ялинкових прикрас, а й так званого «духу Різдва» – атмосфери скуповування і пакування гори подарунків, більшість з яких абсолютно формальні.

Нам же потрібно розуміти, що гурт колядників в українській традиції обходив громаду не з метою збору

подарунків, а з метою виявлення тих, хто у скрутні зустрічає це свято. Саме такі родини знаходили, після того, як до них завітали колядники харчі чи дрова на своєму подвір'ї. Ця анонімна допомога розглядалася як чудо, що здійснив Святий Миколай. Українська традиція вінування колядниками кожного члена родини, а не тільки господаря, під час Різдва наразі переживає відновлення. Після її переривання, вона швидше відтворюється на територіях, що менше зазнали радянізації. Але вже і в Харкові все частіше можна спостерігати встановлення замість ялинок дідухів не тільки в оселях, а й у публічних місцях. Тепер мені цікаво, чи відродиться традиція спалювати дідух на ранок Різдва? В Україні дійсно багата та старовинна культура. Наші

предки подарували нам багато таємниць, міфів та легенд, різноманітних цікавих традицій. Ці традиції завжди допомагали пережити українцям скрутні часи та в магичні дні перед народженням Нового Світу зосередитися на внутрішньому теплі, сімейній гармонії та доброті, щоб наступний рік став кращим, веселішим, багатішим та добрішим. Зараз для України як ніколи важлива віра в зимове чудо. Відроджуймо старовинні чарівні традиції нашої землі й вірмо, що це допоможе зробити наше майбутнє щасливим та мирним; що це допоможе нам перемогти всі труднощі, недолі та негаразди, і вони назавжди залишаться в минулому.

Анастасія РЕЗНІЧЕНКО, студентка.

КНИГИ ПІД ЯЛИНКУ!

ЧАС ЗАГОРНУТИСЬ У КОВДРУ Й ПОРИНУТИ У СВІТ ЛІТЕРАТУРИ! КНИЖКОВІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ВІД КАРАЗІНЦІВ

До свого логічного завершення підходить перший семестр навчального року. Далі – канікули, відпочинок та відновлення сил. Багато хто знаходиться в очікуванні, що скоро нарешті буде змога присвятити час літературі! Але коли перед тобою сотні тисяч книг, що обрати? Можна звернутися до «зимової класики» – творів, що зазвичай читають у цю пору року, адже сюжет розгортається взимку. Це «Різдвяні канікули» Сомерсета Моема, «Різдво Ерколея Пуаро» Агасти Крісті, «Різдвяна пісня у прозі» Чарльза Дікенса, «Лев, чаклунка і чарівна шафа» Клейва Льюїса, «Дари волхвів» О Генрі, «Сяйво» Стівена Кінга і далі. Або можна прочитати книгу, яку ти вже давно відкладаєш. Ми запитали у каразінців, до якої книги вони радять звернутися?

Єва Смелянська, студентка філологічного факультету, 1 курс, учасниця книжкового клубу:

– Я б хотіла порекомендувати книгу «Аеропорт» Артура Гейлі. Це дуже цікавий трилер про функціонування аеропорта в цілому та зокрема про одну напружену добу в хуртовину, коли одна злітна смуга виявляється заблокованою «бойнгом», інший літак може приземлитися лише на цю саму смугу, а в аеропорт у цей час заходить чоловік з вибухівкою у валізі.

Олександр Пелюх, голова Первинної профспілкової організації студентів:

– Коли обираю книгу, мені важливо, щоб вона не просто захоплювала, а змушувала замислитися... «Людина біжить над прірвою» Івана Багряного – саме така. Це глибока історія про свободу й силу духу, яка заряджає натхненням і не відпускає до останньої сторінки. Ідеальний вибір, щоб загорнутись у ковдру й поринути в читання.

Олена Волянська, директорка Центру розвитку кар'єри, кандидат соціологічних наук:

– Мені здається актуальним сьогодні можуть бути наступні з моїх улюблених книг: Ірвін Ялом «Брехуни на кушетці» – справжній шедевр, який можна читати і як художній твір, і як підручник з психології залежностей. Ларі Кінг «Шлях журналіста», «Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. Секрети успішного спілкування» – подібний жанр – через автобіографію розкриваються тонкі професійні речі. Зараз мені подобається

популярний сьогодні німецький філософ корейського походження Хан Бен-Чоль «Суспільство втоми», «Криза оповідання» та інші його книги.

Павло Єремєєв, кандидат історичних наук, автор книги «33 спростування. Міфи та фейки з історії України»:

– З того, що читав нещодавно, і що активно рекомендую своїм друзям, –

КНИГИ ПІД ЯЛИНКУ!

«Маятник Фуко» Умберто Еко. На початку читати важкувато, але воно того вартує. Інтелектуалізм та глибина, поєднані із справжнім гуманізмом, здоровим і чесним поглядом на наш непростий світ і на нас самих.

Аліна Бірюкова, студентка 3 курсу факультету іноземних мов:

– Як прихильниця французької культури, зокрема літератури, я з радістю рекомендую прочитати роман письменника-натураліста Еміля Золя «Дамське щастя». Цей твір дозволить здійснити захопливу подорож у Париж 19 століття, а саме у світ торгівлі, в якому великі універмаги витісняють маленькі крамниці, змінюючи не лише економічний, а й соціальний лад. На тлі цієї шаленої конкуренції можуть прослідкувати становлення кар'єри молододі, рішучої та незалежної провінціалки Денізи Бодю в імпазантному універмазі «Дамське щастя», яким керує амбітний та харизматичний Октав Муре. Я вважаю,

що книга буде чудовим подарунком для тих людей, які мріють переїхати та облаштуватися у великому місті, але мають певні страхи, а також для фанатів нестандартних любовних ліній та затишної паризької атмосфери.

Артур Гребенюк, студент магістратури філософського факультету:

– Ще з дитинства мою улюблену серією книг є «Володар Перснів» Дж.Р.Р. Толкіна. Там є все, що може зацікавити: і пригоди, і фентезі, і справжня дружба, і мудрість, і любов, і глибокі підтексти. Цей всесвіт, зі своєю продуманістю, вразив мене ще у підлітковому віці. Це та сама класика, яка завжди залишається з тобою.

Катерина Кот, кандидат біологічних наук, доцент:

– Дуже люблю читати – і спеціалізовану літературу, і щось для відпочинку. Під ялинку я би поклала книги із серії «Наукоп» видавництва Віхола. Наприклад, «Фрукти

проти овочів» (автор Олексій Коваленко) та «Медицина доказова і не дуже» (автор Андрій Сем'янків).

Андрій Гребінник, голова СНТ історичного факультету:

– Під святкову ялинку я би поклад як художню, так і наукову книжку! Останнім часом серед моїх фаворитів у художній літературі – «Колонія» Макса Кідрука: попри те, що книжка досить об'ємна, можу запевнити, що ви можете не помітити, як цей обсяг швидко скінчиться, адже книжка читається дуже легко. З наукової літератури – «Після війни» Тоні Джадта. Ця праця допомагає не лише осягнути основні зміни європейського політичного, соціального, економічного й культурного життя після 1945 року, а й певною мірою пояснити той світ, у якому ми живемо нині, і дії ключових його акторів – держав.

Меланія РИБАЛКО.

РЕПОРТАЖ

«І КОЖЕН ФІНІШ – ЦЕ, ПО СУТІ, СТАРТ...» ЗИМОВИЙ ВИПУСК МАГІСТРІВ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ 2024

Ці слова геніальної Ліни Костенко стали особливо значущими 24 грудня 2024 року для випускників. Цього дня сотні гарячих сердець полишали Каразінський університет – територію науки і добра. Натомість я відчула зворушливу атмосферу Колонної зали, і разом з усіма каразінцями неймовірну гордість за наших випускників!

Почесний випуск зимового сезону 2024 року розпочався з виконання Державного гімну України, що об'єднав усіх присутніх у спільній гордості за свою країну.

Ведучі події нагадали, що цей рік є особливим: Каразінському університету виповнилося 220 років. За цей час його стіни покидали науковці, митці, економісти та винахідники, які творили історію не лише України, а й усього світу. Імена випускників університету увічнені у формулі науки, музиці, літературі, а тепер і у стійкості та відданості країні, яку сьогодні захищають його студенти та

викладачі.

З особливим трепетом залу охопила хвилина мовчання, під час якої вшанували пам'ять полеглих Захисників і Захисниць України, серед яких є і випускники університету.

Ректор Каразінського університету Тетяна Кагановська у своїй промові зазначила, що кожен з 24 найкращих магістрів 2024 року – це не просто гордість Каразінського, а й нова сторінка в історії закладу.

Нагородження випускників супроводжувалося їх короткими досягненнями, які виводилися на екран. Особливими оплесками зустрічали кращих випускників:

- Денис Зогуля – випускник Бахмутського навчально-наукового професійного-педагогічного інституту;

- Владислав Сіранський – випускник біологічного факультету;
- Чжан Сяонань – випускниця біологічного факультету з іноземних студентів;
- Поліна Довженко – випускниця факультету геології, географії, рекреації і туризму;
- Марія Юхименко – випускниця економічного факультету;
- Михайло Спужак – випускник факультету іноземних мов;
- Марія Доценко – випускниця історичного факультету;
- Микита Боднар – випускник факультету математики і інформатики;
- Олексій Степанов – випускник навчально-наукового інституту

РЕПОРТАЖ

«Інститут державного управління»;

- Аліна Гончаренко – випускниця навчально-наукового інституту «Karazin Business School»;
- Анастасія Рудич – випускниця навчально-наукового інституту «Karazin Institute of International Relations and Travel Business»;
- Тетяна Кострова – випускниця навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія»;
- Андрій Вертій – випускник навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет»;
- Леонід Чорногор – випускник Каразінського навчально-наукового інституту екології;
- Дмитро Образцов – випускник навчально-наукового інституту комп'ютерних наук та штучного інтелекту;
- Сергій Ковальов – випускник навчально-наукового інституту комп'ютерної фізики та енергетики;
- Серафима Москвіна – випускниця факультету психології;
- Євген Ходачок – випускник факультету РБЕКС;
- Вікторія Беляєва – випускниця соціологічного факультету;
- Поліна Яненко – випускниця філологічного факультету;
- Марк Мушенко – випускник філософського факультету;
- Олена Чикіна – випускниця фізичного факультету;
- Єлизавета Шушюра – випускниця юридичного факультету;
- Антон Воробйов – випускник навчально-наукового інституту

«Каразінський Банківський Інститут».

Урочисте вручення дипломів випускникам Каразінського університету стало справжнім святом, яке залишиться в пам'яті всіх присутніх. Під час заходу вдалося поспілкуватися з деканом хімічного факультету **Олегом Калугіним**, який поділився своїми побажаннями до випускників:

«Шановні випускники, дорогі батьки та колеги!

Сьогоднішній день – особливий, адже ми святкуємо випуск магістрів, які завершили свій важливий життєвий етап. Я хотів би побажати, щоб хімія стала для вас тією зіркою, яка буде вести вас по життєвому шляху, допомагатиме будувати успішну кар'єру, даруватиме задоволення від обраної професії та забезпечувала гідний рівень життя.

У сучасному світі навчання – це процес, який триває все життя. Грані успішності не мають меж, і кожен з вас здатен досягати нових вершин, спираючись на ті знання, які ви отримали тут, в університеті.

Цей день залишиться в нашій пам'яті завдяки вашим щасливим обличчям, гордості батьків і задоволенню викладачів, які спостерігають за вашими досягненнями. Для нашого університету кожен випуск – це справжнє свято, яке підкреслює нашу місію – виховувати талановитих фахівців і впевнено вести їх до майбутнього.

Попри всі труднощі, зокрема виклики, які принесла війна, ми продовжуємо вірити у ваше світле майбутнє. Ви – ті, хто демонструє, що ніщо не може обмежити прагнення до знань, професійного зростання та віри у власні сили.

Бажаю вам натхнення, сили та впевненості. Нехай ваші знання та вміння стануть основою для великих звершень і нових перемог!»

Яскравим акцентом свята стала музична частина церемонії: академічний хор «Ad libitum» виконав всесвітньо відомий студентський гімн «Gaudeamus», а дует університетського оркестру подарував гостям теплі різдвяні мелодії.

З нами спілкуються кращі випускники-магістри 2024 року: Денис Зозуля, Поліна Яненко та Михайло Спужак.

– Шановні випускники, як ви почувастесь сьогодні, в день свого випуску?

РЕПОРТАЖ

Денис Зозуля:

– Випускний – це суміш радості й смутку, момент, коли мрії стають кроком у майбутнє, і тривога, що попереду ще стільки нових справ. Я відчуваю гордість за шлях, що подолав, радість від досягнень і теплі обійми друзів, а також вдячність тим, хто вів мене до цієї межі. Насправді, сьогодні я відчуваю полегшення і свободу від лекцій, контрольних, курсових робіт та лабораторних занять, але водночас стає сумно від того, що все це закінчилося. Я впевнений, що ще не раз згадуватиму з усмішкою на обличчі час, проведений із улюбленими викладачами та однокурсниками.

Поліна Яненко:

– Настрій мінливий. Радію урочистості моменту, зустрічі з одногрупниками, з якими через обставини не бачились кілька років. Однак у той же час на душі бентежно, адже усвідомлюю, що моя історія в рідних стінах університету завершується. На жаль, вона була не такою яскравою, як уявлялося, через карантин і війну. Нам не вдалося сповна насолодитися студентством. Проте впродовж років я здобула неабиякий досвід, потужні знання та справжніх друзів. Тому випускний стає не кінцем, а початком відліку нових звершень і мрій.

Михайло Спужак:

– Хотілося б сказати, що відчуваю позитивні емоції, але, на жаль, через війну та невизначеність з майбутнім переважають негативні. Не саме до випуску, а взагалі. Можливо, варто було б радіти цій події, але я не вважаю закінчення навчання якимось досягненням,

оскільки нічого видатного не зробив. Просто виконував ті завдання, що від мене вимагалися, та отримував знання протягом 5,5 років. Є куди більше талановиті студенти, які своїми винаходами та розробками змінюють нашу країну на краще і таким чином підтримують наші Збройні Сили, тому за них дійсно відчувається гордість.

– Ви вже визначилися щодо подальших планів, що буде далі?

Денис Зозуля:

– Після закінчення навчання я планую почати працювати за своєю спеціальністю. Це не лише можливість реалізувати отримані знання на практиці, але й крок до втілення своїх професійних амбіцій. Я прагну розвиватися у своїй галузі, здобувати новий досвід і ставати справжнім фахівцем у своїй справі. Вірю, що праця за покликанням принесе не лише успіх, а й задоволення.

Поліна Яненко:

– У планах – розвиток у галузі, робота за спеціальністю, бо я усвідомила, що обрала правильний шлях. Та насправді хотілося б

продовжити навчання, тому розглядаю вступ на аспірантуру. Зараз я відчуваю в собі сили, натхнення і велике бажання заглибитись у дослідницьку роботу. Я переконана, що нам, випускникам найкращого вишу країни, а, може, й світу, необхідно розвиватися в багатьох напрямках і досягати вершин!

Михайло Спужак:

– Головною ціллю для мене наразі є досягнення фінансової незалежності, тому, звісно, хотілося б відкрити власну справу, але це потребує багато часу. До того ж невідомо, що буде завтра, тому наразі роздумую над продовженням навчання в аспірантурі та паралельно працюю викладачем і перекладачем. Остаточне рішення буду приймати вже навесні, оскільки усе залежатиме від зовнішніх обставин.

Після виступу хору пролунала промова одного з кращих випускників, Антона Воробйова, який подякував викладачам за підтримку, друзям – за незабутні моменти, а родинам – за віру. Він наголосив, що сьогоднішній випуск є доказом, що навіть у найскладніші часи українська молодь прагне до знань і розвитку.

Церемонія завершилася загальним фото, яке стало символом єдності випускників, викладачів і гостей свята. Випускники 2024 року залишили університет із впевненістю, що їх чекає велике майбутнє, а Каразінський завжди буде їхньою опорою та джерелом натхнення.

Текст: Анастасія ОДИНЕЦЬ.
 Фото: Михайло ПРОЦЕНКО,
 Діана КУРГАНОВА,
 Юлія ГАЙДЕНКО.